

URZĄD STATYSTYCZNY W POZNANIU
STATISTICAL OFFICE IN POZNA

BUDŻETY JEDNOSTEK
SAMORZĄDÓW TERYTORIALNEGO
W WOJEWÓDZTWIE WIELKOPOLSKIM
W 2011 R.

*BUDGETS OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES
IN WIELKOPOLSKIE VOIVODSHIP IN 2011*

Informacje i opracowania statystyczne
Statistical information and elaborations

POZNAŃ, $\frac{\text{WRZESIEŃ}}{\text{SEPTEMBER}}$ 2012

KOMITET REDAKCYJNY *EDITORIAL BOARD*
URZĘDU STATYSTYCZNEGO W POZNANIU *OF STATISTICAL OFFICE IN POZNAŃ*

Przewodniczący *President*

Jacek Kowalewski

Redaktor główny *Editor in chief*

Tomasz Klimanek

Członkowie *Members*

Danuta Brzozowska, Małgorzata Gniot, Piotr Jastrzębski, Jolanta Konieczna,
Ewa Kowalka, Kazimierz Kruszką, Arleta Olbrot-Brzezińska, Artur Owczarkowski

Sekretarz *Secretary*

Emilia Bogacka

Publikacja przygotowana w Dziale Opracowań *Publication was prepared in Division of Aggregate*
Zbiorczych Wielkopolskiego Ośrodka Badań *Studies in Regional Surveys Centre of Wielkopolska*
Regionalnych przez Zespół w składzie: *by group consisting of:*

Agnieszka Bieniek, Emilia Bogacka, Hanna Cieślińska, Ewa Filipczuk, Marta Kowalczyk,
Ewa Kowalka, Katarzyna Piętał, Maciej Pilarski, Leszek Siwka, Ewelina Żelobowska

ISSN 2084–025X

URZĄD STATYSTYCZNY W POZNANIU
STATISTICAL OFFICE IN POZNAŃ

ul. Jana H. Dąbrowskiego 79, 60-959 POZNAŃ

Kontakt: tel. 61 27 98 200;

Contact fax 61 27 98 100

e-mail: SekretariatUSPOZ@stat.gov.pl

Adres w Internecie: <http://www.stat.gov.pl/poznan>

Internet address

Cena 18,00 zł

Price

PRZEDMOWA

Publikacja *Budżety jednostek samorządu terytorialnego w województwie wielkopolskim w 2011 r.* zawiera szeroki zestaw informacji o dochodach i wydatkach wielkopolskich gmin, powiatów i miast na prawach powiatu oraz o budżecie województwa. Przygotowano ją w wersji elektronicznej, a dla ułatwienia Czytelnikom prowadzenia własnych obliczeń i analiz tablice sporządzono w formacie XLS.

Ujęte w tablicach wyniki pokazują wielkość i strukturę budżetów oraz ich zróżnicowanie wynikające z odmiennego podziału zadań realizowanych na różnych szczeblach samorządu terytorialnego. Dane o dochodach i wydatkach budżetów są prezentowane w wartościach bezwzględnych i w przeliczeniu na 1 mieszkańca.

Część tabelaryczną opracowania otwierają tablice przeglądowe zawierające wybrane dane o budżetach jednostek samorządu terytorialnego województwa wielkopolskiego w roku 2011. Informacje o województwie ukazano na tle wielkości krajowych oraz w odniesieniu do innych województw. Podstawowe dane dla województwa przedstawiono w ujęciu retrospektywnym, pozwalającym na śledzenie zmian od 2000 r., a na poziomie gmin, powiatów i miast na prawach powiatu zaprezentowano dynamikę zmian w stosunku do poprzedniego roku. W tej części opracowania dokonano ponadto uszeregowania jednostek samorządu terytorialnego ze względu na wybrane cechy. Bardziej szczegółowe dane o dochodach i wydatkach budżetowych znajdują się w tablicach opracowanych osobno dla każdej kategorii jednostek samorządu terytorialnego.

Dopełnieniem części tabelarycznej jest komentarz stanowiący syntezę wyników zebranych i uporządkowanych w tablicach. Całość opracowania wzbogaca graficzna ilustracja niektórych cech i zjawisk oraz dostrzeżonych prawidłowości i tendencji.

Polecając uwadze Państwa publikację *Budżety jednostek samorządu terytorialnego w województwie wielkopolskim w 2011 r.*, mam nadzieję, że spełni ona oczekiwania Czytelników i zachęci do dalszej analizy tej tematyki.

Dyrektor

Urzędu Statystycznego w Poznaniu

dr Jacek Kowalewski

Poznań, wrzesień 2012 r.

PREFACE

The present publication entitled Budgets of local self-government entities in Wielkopolskie Voivodship in 2011 provides a wide range of information about revenue and spending of local government at different administrative levels, i.e. gminas, powiats and cities with powiat status, and about the voivodship budget as a whole. The publication has been prepared in digital form and contains Excel tables that readers can use to make their own calculations and analyses.

Data presented in the tables show the size and structure of budgets and their variation resulting from different tasks assigned to local government units at different levels of the administrative division. Information about revenue and spending is presented in absolute terms and in per capita terms.

The tabulated data section begins with overview tables containing selected information about budgets of local government units in Wielkopolskie Voivodship in 2011. Information about voivodship is compared with corresponding data for the whole country and the other voivodships. Thanks to the inclusion of retrospective data about basic indicators, it is possible to track changes since 2000 for the whole voivodship; at the level of gminas, powiats and cities with powiat status, current data are compared with data for the previous year. This section of the publication also includes lists of local government units ordered by selected variables. More detailed data about budget revenue and spending can be found in tables, where information about different categories of local government units is presented separately.

Tabulated data are accompanied by commentary providing a synthetic overview of the results collected and ordered in the tables. The publication is enhanced by the presence of charts and diagrams, which illustrate some variables and phenomena and help to identify trends and patterns.

I recommend the present publication entitled Budgets of local self-government entities in Wielkopolskie Voivodship in 2011 in the hope that it will meet readers' expectations and encourage them to explore the topic further.

*Director
of Statistical Office in Poznań*

Jacek Kowalewski, PhD

Poznań, September 2012

SPIS TREŚCI

	<u>Str.</u>
Przedmowa	3
Znaki umowne. Ważniejsze skróty	11
Uwagi ogólne	12
Wyniki badań – synteza	16

TABLICE

TABLICE PRZEGLĄDOWE

	<u>Tabl.</u>
Budżety jednostek samorządu terytorialnego województwa wielkopolskiego w 2011 r.	I
Budżety jednostek samorządu terytorialnego województwa wielkopolskiego w latach 2000–2011	II
Budżety jednostek samorządu terytorialnego województwa wielkopolskiego na tle kraju w 2011 r.	III
Budżety jednostek samorządu terytorialnego województwa wielkopolskiego na tle pozostałych województw w 2011 r.	IV
Uszeregowanie gmin województwa wielkopolskiego według wybranych składników ich budżetów w 2011 r.	V
Uszeregowanie powiatów województwa wielkopolskiego według wybranych składników ich budżetów w 2011 r.	VI
Uszeregowanie miast na prawach powiatu województwa wielkopolskiego według wybranych składników ich budżetów w 2011 r.	VII
Dochody i wydatki budżetów gmin województwa wielkopolskiego w 2011 r. (2010=100)	VIII
Dochody i wydatki budżetów powiatów województwa wielkopolskiego w 2011 r. (2010=100)	IX
Dochody i wydatki budżetów miast na prawach powiatu województwa wielkopolskiego w 2011 r. (2010=100)	X

BUDŻETY GMIN

Dochody budżetów gmin według rodzajów w 2011 r.	1
Dochody własne budżetów gmin w 2011 r.	2
Dochody budżetów gmin według działów w 2011 r.	3
Wydatki budżetów gmin według rodzajów w 2011 r.	4
Wydatki budżetów gmin według działów w 2011 r.	5
Wydatki budżetów gmin na inwestycje według działów w 2011 r.	6
Wydatki budżetów gmin na oświatę i wychowanie w 2011 r.	7
Wydatki budżetów gmin na ochronę zdrowia, pomoc społeczną i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej w 2011 r.	8
Wydatki budżetów gmin na transport i łączność w 2011 r.	9
Wydatki budżetów gmin na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska w 2011 r.	10
Dochody i wydatki budżetów gmin uzyskane i poniesione na usuwanie skutków klęsk żywiolowych w 2011 r.	11
Wynik finansowy budżetów gmin w 2011 r.	12
Dochody i wydatki budżetów gmin na 1 mieszkańca w 2011 r.	13

BUDŻETY POWIATÓW

Tabl.

Dochody budżetów powiatów według rodzajów w 2011 r.	1
Dochody własne budżetów powiatów w 2011 r.	2
Dochody budżetów powiatów według działów w 2011 r.	3
Wydatki budżetów powiatów według rodzajów w 2011 r.	4
Wydatki budżetów powiatów według działów w 2011 r.	5
Wydatki budżetów powiatów na inwestycje według działów w 2011 r.	6
Wydatki budżetów powiatów na oświatę i wychowanie w 2011 r.	7
Wydatki budżetów powiatów na ochronę zdrowia, pomoc społeczną i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej w 2011 r.	8
Wynik finansowy budżetów powiatów w 2011 r.	9
Dochody i wydatki budżetów powiatów na 1 mieszkańca w 2011 r.	10

BUDŻETY MIAST NA PRAWACH POWIATU

Dochody budżetów miast na prawach powiatu według rodzajów w 2011 r.	1
Dochody własne budżetów miast na prawach powiatu w 2011 r.	2
Dochody budżetów miast na prawach powiatu według działów w 2011 r.	3
Wydatki budżetów miast na prawach powiatu według rodzajów w 2011 r.	4
Wydatki budżetów miast na prawach powiatu według działów w 2011 r.	5
Wydatki budżetów miast na prawach powiatu na inwestycje według działów w 2011 r.	6
Wydatki budżetów miast na prawach powiatu na oświatę i wychowanie w 2011 r.	7
Wydatki budżetów miast na prawach powiatu na ochronę zdrowia, pomoc społeczną i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej w 2011 r.	8
Dochody i wydatki budżetów miast na prawach powiatu uzyskane i poniesione na usuwanie skutków klęsk żywiołowych w 2011 r.	9
Wynik finansowy budżetów miast na prawach powiatu w 2011 r.	10
Dochody i wydatki budżetów miast na prawach powiatu na 1 mieszkańca w 2011 r.	11

BUDŻET WOJEWÓDZTWA

Dochody budżetu województwa według rodzajów w 2011 r.	1
Dochody własne budżetu województwa w 2011 r.	2
Dochody budżetu województwa według działów w 2011 r.	3
Wydatki budżetu województwa według rodzajów w 2011 r.	4
Wydatki budżetu województwa według działów w 2011 r.	5
Wydatki majątkowe budżetu województwa według działów w 2011 r.	6
Wydatki budżetu województwa na transport i łączność w 2011 r.	7
Wydatki budżetu województwa na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego w 2011 r.	8
Wynik finansowy budżetu województwa w 2011 r.	9
Dochody i wydatki budżetu województwa na 1 mieszkańca w 2011 r.	10

SPIS WYKRESÓW

	<u>Str.</u>
Podział terytorialny województwa wielkopolskiego	24
Udział dochodów jednostek samorządu terytorialnego w budżecie ogółem w latach 2005–2011	25
Udział wydatków jednostek samorządu terytorialnego w budżecie ogółem w latach 2005–2011	25
Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego w latach 2005–2011	26
Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego w latach 2005–2011	26
Struktura dochodów budżetów jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów w 2011 r.	27
Struktura wydatków budżetów jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów w 2011 r.	27
Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według wybranych działów w % wydatków ogółem w 2011 r.	28
Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego na 1 mieszkańca w latach 2005–2011	28
Wynik finansowy budżetów jednostek samorządu terytorialnego w latach 2005–2011	29
Relacja wydatków jednostek samorządu terytorialnego do produktu krajowego brutto w %	29
Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego na 1 mieszkańca według województw w 2011 r.	30
Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego na 1 mieszkańca według województw w 2011 r.	30
Dochody i wydatki budżetów gmin według typu gminy (2009–2011)	31
Dochody i wydatki budżetów gmin na 1 mieszkańca według typu gminy (2009–2011)	31
Główne komponenty dochodów własnych budżetów gmin (2009–2011)	32
Struktura wydatków budżetów gmin według rodzajów w 2011 r.	32
Wydatki budżetów gmin na oświatę i wychowanie w latach 2005–2011	33
Wydatki budżetów gmin na pomoc społeczną i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej w latach 2005–2011	33
Wydatki budżetów gmin na transport i łączność w latach 2005–2011	34
Wydatki budżetów gmin na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska w latach 2005–2011	34
Dochody budżetów gmin na 1 mieszkańca w 2011 r.	35
Wydatki budżetów gmin na 1 mieszkańca w 2011 r.	36
Wynik finansowy budżetów gmin w latach 2010 i 2011	37
Struktura dochodów budżetów powiatów według rodzajów w 2011 r.	38
Struktura wydatków budżetów powiatów według rodzajów w 2011 r.	39
Struktura wydatków budżetów powiatów według działów w 2011 r.	40
Zmiany w dochodach i wydatkach budżetów powiatów w 2011 r.	40
Wydatki budżetów powiatów na oświatę i wychowanie w % wydatków ogółem (2010, 2011)	41
Wydatki budżetów powiatów na pomoc społeczną i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej w % wydatków ogółem (2010, 2011)	41
Dochody, wydatki i wynik budżetów powiatów oraz miast na prawach powiatu w 2011 r.	42
Struktura dochodów budżetów miast na prawach powiatu w 2011 r.	43
Struktura wydatków budżetów miast na prawach powiatu według rodzajów w 2011 r.	44
Struktura wydatków budżetów miast na prawach powiatu według działów w 2011 r.	44

CONTENTS

	<u>Page</u>
Preface	4
Symbols. Major abbreviations	11
General notes	14
Results of surveys – synthetic	16

TABLES

REVIEW TABLES

	<u>Table</u>
Budgets of local self-government entities of Wielkopolskie Voivodship in 2011	I
Budgets of local self-government entities of Wielkopolskie Voivodship in 2000–2011	II
Budgets of local self-government entities of Wielkopolskie Voivodship against the background of Poland in 2011	III
Budgets of local self-government entities of Wielkopolskie Voivodship against the background of other voivodships in 2011	IV
Arrangement of gminas of Wielkopolskie Voivodship by selected components of their budgets in 2011	V
Arrangement of powiats of Wielkopolskie Voivodship by selected components of their budgets in 2011	VI
Arrangement of cities with powiat status of Wielkopolskie Voivodship by selected components of their budgets in 2011	VII
Revenue and expenditure of gminas budgets of Wielkopolskie Voivodship in 2011 (2010=100)	VIII
Revenue and expenditure of powiats budgets of Wielkopolskie Voivodship in 2011 (2010=100).....	IX
Revenue and expenditure of cities with powiat status budgets of Wielkopolskie Voivodship in 2011 (2010=100)	X

GMINAS BUDGETS

Revenue of gminas budgets by types in 2011	1
Own revenue of gminas budgets in 2011	2
Revenue of gminas budgets by divisions in 2011	3
Expenditure of gminas budgets by types in 2011	4
Expenditure of gminas budgets by divisions in 2011	5
Expenditure of gminas budgets on investments by divisions in 2011	6
Expenditure of gminas budgets on education in 2011	7
Expenditure of gminas budgets on health care, social assistance and other tasks in sphere of social policy in 2011	8
Expenditure of gminas budgets on transport and communication in 2011	9
Expenditure of gminas budgets on municipal economy and environmental protection in 2011	10
Revenue and expenditure of gminas budgets received and incurred for the removal of the effects of natural disasters in 2011	11
Financial result of gminas budgets in 2011	12
Revenue and expenditure of gminas budgets per capita in 2011	13

POWIATS BUDGETS

Table

Revenue of powiats budgets by types in 2011	1
Own revenue of powiats budgets in 2011	2
Revenue of powiats budgets by divisions in 2011	3
Expenditure of powiats budgets by types in 2011	4
Expenditure of powiats budgets by divisions in 2011	5
Expenditure of powiats budgets on investments by divisions in 2011	6
Expenditure of powiats budgets on education in 2011	7
Expenditure of powiats budgets on health care, social assistance and other tasks in sphere of social policy in 2011	8
Financial result of powiats budgets in 2011	9
Revenue and expenditure of powiats budgets per capita in 2011	10

CITIES WITH POWIAT STATUS BUDGETS

Revenue of cities with powiat status budgets by types in 2011	1
Own revenue of cities with powiat status budgets in 2011	2
Revenue of cities with powiat status budgets by divisions in 2011	3
Expenditure of cities with powiat status budgets by types in 2011	4
Expenditure of cities with powiat status budgets by divisions in 2011	5
Expenditure of cities with powiat status budgets on investments by divisions in 2011	6
Expenditure of cities with powiat status budgets on education in 2011	7
Expenditure of cities with powiat status budgets on health care, social assistance and other tasks in sphere of social policy in 2011	8
Revenue and expenditure of cities with powiat status budgets received and incurred for the removal of the effects of natural disasters in 2011	9
Financial result of cities with powiat status budgets in 2011	10
Revenue and expenditure of cities with powiat status budgets per capita in 2011	11

VOIVODSHIP BUDGET

Revenue of voivodship budget by types in 2011	1
Own revenue of voivodship budget in 2011	2
Revenue of voivodship budget by divisions in 2011	3
Expenditure of voivodship budget by types in 2011	4
Expenditure of voivodship budget by divisions in 2011	5
Property expenditure of voivodship budget by divisions in 2011	6
Expenditure of voivodship budget on transport and communication in 2011	7
Expenditure of voivodship budget on culture and national heritage in 2011	8
Financial result of voivodship budget in 2011	9
Revenue and expenditure of voivodship budget per capita in 2011	10

LIST OF CHARTS

	<u>Page</u>
<i>Territorial division of Wielkopolskie Voivodship</i>	<i>24</i>
<i>Share of revenue of local self-government entities in total budget in 2005–2011</i>	<i>25</i>
<i>Share of expenditure of local self-government entities in total budget in 2005–2011</i>	<i>25</i>
<i>Revenue of local self-government entities budgets in 2005–2011</i>	<i>26</i>
<i>Expenditure of local self-government entities budgets in 2005–2011</i>	<i>26</i>
<i>Structure of revenue of local self-government entities budgets by types in 2011</i>	<i>27</i>
<i>Structure of expenditure of local self-government entities budgets by types in 2011</i>	<i>27</i>
<i>Expenditure of local self-government entities budgets by selected divisions in % of total expenditure in 2011</i>	<i>28</i>
<i>Revenue and expenditure of local self-government entities budgets per capita in 2005–2011</i>	<i>28</i>
<i>Financial result of local self-government entities budgets in 2005–2011</i>	<i>29</i>
<i>Relation of expenditure of local self-government entities to gross domestic product in %</i>	<i>29</i>
<i>Revenue of local self-government entities budgets per capita by voivodships in 2011</i>	<i>30</i>
<i>Expenditure of local self-government entities budgets per capita by voivodships in 2011</i>	<i>30</i>
<i>Revenue and expenditure of gminas budgets by type of gmina (2009–2011)</i>	<i>31</i>
<i>Revenue and expenditure of gminas budgets per capita by type of gmina (2009–2011)</i>	<i>31</i>
<i>Main components of own revenue of gminas budgets (2009–2011)</i>	<i>32</i>
<i>Structure of expenditure of gminas budgets by types in 2011</i>	<i>32</i>
<i>Expenditure of gminas budgets on education in 2005–2011</i>	<i>33</i>
<i>Expenditure of gminas budgets on social assistance and other tasks in sphere of social policy in 2005–2011</i>	<i>33</i>
<i>Expenditure of gminas budgets on transport and communication in 2005–2011</i>	<i>34</i>
<i>Expenditure of gminas budgets on municipal economy and environmental protection in 2005–2011</i>	<i>34</i>
<i>Revenue of gminas budgets per capita in 2011</i>	<i>35</i>
<i>Expenditure of gminas budgets per capita in 2011</i>	<i>36</i>
<i>Financial result of gminas budgets in 2010 and 2011</i>	<i>37</i>
<i>Structure of revenue of powiats budgets by types in 2011</i>	<i>38</i>
<i>Structure of expenditure of powiats budgets by types in 2011</i>	<i>39</i>
<i>Structure of expenditure of powiats budgets by divisions in 2011</i>	<i>40</i>
<i>Changes in revenue and expenditure of powiats budgets in 2011</i>	<i>40</i>
<i>Expenditure of powiats budgets on education in % of total expenditure (2010, 2011)</i>	<i>41</i>
<i>Expenditure of powiats budgets on social assistance and other tasks in sphere of social policy in % of total expenditure (2010, 2011)</i>	<i>41</i>
<i>Revenue, expenditure and financial result of powiats budgets and cities with powiat status budgets in 2011</i>	<i>42</i>
<i>Structure of revenue of cities with powiat status budgets by types in 2011</i>	<i>43</i>
<i>Structure of expenditure of cities with powiat status budgets by types in 2011</i>	<i>44</i>
<i>Structure of expenditure of cities with powiat status budgets by divisions in 2011</i>	<i>44</i>

ZNAKI UMOWNE *SYMBOLS*

Kreska (–)	–	zjawisko nie występuje. <i>magnitude zero.</i>
Zero (0)	–	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5; <i>magnitude not zero, but less than 0,5 of a unit;</i>
(0,0)	–	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05. <i>magnitude not zero, but less than 0,05 of a unit.</i>
Kropka (.)	–	zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych. <i>data not available or not reliable.</i>
Znak (x)	–	wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe. <i>not applicable.</i>
„W tym” “Of which”	–	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy ogólnej. <i>indicates that not all elements of the sum are given.</i>

WAŻNIEJSZE SKRÓTY *MAJOR ABBREVIATIONS*

tys.	=	tysiąc	cd.	=	ciąg dalszy
<i>thous.</i>		<i>thousand</i>	<i>cont.</i>		<i>continued</i>
mln	=	million	dok.	=	dokończenie
<i>mln</i>		<i>million</i>	<i>cont.</i>		<i>continued</i>
zł	=	złoty	nr (Nr)	=	numer
<i>zl</i>		<i>zloty</i>	<i>No.</i>		<i>number</i>
tabl.	=	tablica	poz.	=	pozycja
		<i>table</i>			<i>item</i>
r.	=	rok	Dz. U.	=	Dziennik Ustaw
		<i>year</i>			<i>Journal of Laws</i>
p.proc.	=	punkty procentowe			
		<i>percentage points</i>			

UWAGI OGÓLNE

1. Przez gospodarkę finansową jednostek samorządu terytorialnego rozumie się procesy związane z gromadzeniem środków publicznych oraz ich rozdysponowaniem, a w szczególności: pobieraniem i gromadzeniem dochodów, wydatkowaniem środków publicznych, finansowaniem deficytu, zaciąganiem zobowiązań angażujących środki publiczne, zarządzaniem środkami publicznymi i zarządzaniem długiem publicznym oraz rozliczenia z budżetem Unii Europejskiej.

2. Prezentowane dane obejmują informacje dotyczące budżetów jednostek samorządu terytorialnego (gmin, miast na prawach powiatu, powiatów, województwa).

3. Podstawą prawną określającą procesy związane z gromadzeniem i rozdysponowaniem środków publicznych jest ustawa z dnia 27 VIII 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późniejszymi zmianami). W odniesieniu do gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego taką podstawą są również: ustawa z dnia 8 III 1990 r. o samorządzie gminnym (jednolity tekst Dz. U. z 2001 r., Nr 142, poz. 1591, z późniejszymi zmianami), ustawy z dnia 5 VI 1998 r. o samorządzie powiatowym i o samorządzie województwa (jednolite teksty Dz. U. z 2001 r., Nr 142, poz. 1590 i 1592, z późniejszymi zmianami) i ustawa z dnia 13 XI 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 203, poz. 1966 z późniejszymi zmianami).

4. Dochody i wydatki budżetów gmin, miast na prawach powiatu, powiatów i województwa uchwalane są przez właściwe rady na okres roku kalendarzowego, w terminach i na zasadach określonych w ustawach o samorządzie terytorialnym.

5. Miasto na prawach powiatu realizuje jednocześnie zadania z zakresu działania gminy oraz powiatu i sporządza jeden budżet, w którym określone są poszczególne dochody z uwzględnieniem źródeł dochodów gminy i powiatu oraz wydatki realizowane łącznie przez gminę i powiat. Dlatego też w tablicach dochody i wydatki gmin podane są bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu, natomiast dochody i wydatki miast na prawach powiatu podane są łącznie z dochodami i wydatkami części gminnej i powiatowej.

6. Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego grupuje się zgodnie z zasadami określonymi w ustawie o finansach publicznych, tj. na działy – określające rodzaj działalności oraz paragrafy – określające rodzaj dochodu lub wydatku; prezentowane dane w podziale na działy i paragrafy opracowano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 2 III 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. Nr 38, poz. 207 z późniejszymi zmianami).

7. Na dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego składają się:

1) dochody własne, tj.:

- a) dochody z tytułu udziałów we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych i osób fizycznych,
- b) wpływu z podatków oraz opłat ustalanych i pobieranych na podstawie odrębnych ustaw, w tym podatek od nieruchomości, podatek rolny, podatek leśny, podatek od środków transportu, podatek od czynności cywilnoprawnych, opłata skarbową, opłata eksploatacyjna, opłata targowa,

c) dochody z majątku, np. dochody z najmu i dzierżawy oraz innych umów o podobnym charakterze,

d) środki na dofinansowanie własnych zadań z innych źródeł;

2) dotacje:

a) z budżetu państwa m.in. na zadania z zakresu: administracji rządowej, własne, realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej,

b) przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi, płatności z budżetu środków europejskich (paragrafy 200, 620 według szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych, na podstawie rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 III 2010 r., Dz. U. Nr 38, poz. 207),

c) otrzymane z funduszy celowych,

d) pozostałe dotacje;

3) subwencja ogólna z budżetu państwa, która składa się z części: wyrównawczej, oświatowej, rekompensującej, równoważącej i regionalnej.

8. Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego dzielą się na majątkowe (w tym inwestycyjne) i bieżące, do których zalicza się m.in.:

– wydatki na wynagrodzenia (wraz z pochodnymi),

– wydatki na zakup materiałów i usług,

– dotacje dla jednostek organizacyjno-prawnych działających w budżetach jednostek samorządu terytorialnego,

– wydatki na obsługę długu,

– wydatki z tytułu udzielenia poręczeń i gwarancji.

9. Informacje dotyczące budżetów jednostek samorządu terytorialnego opracowano w Głównym Urzędzie Statystycznym na podstawie sprawozdań Ministerstwa Finansów.

10. Przy przeliczaniu dochodów i wydatków na 1 mieszkańca przyjęto liczbę ludności według faktycznego miejsca zamieszkania w dniu 30 VI. Dane za 2011 r. – należy traktować jako dane tymczasowe.

11. Ze względu na elektroniczną technikę przetwarzania danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się różnić od podanych wielkości „ogółem”.

12. Szersze informacje oraz szczegółowe wyjaśnienia metodyczne publikowane są w zeszytach metodycznych oraz opracowaniach branżowych GUS.

GENERAL NOTES

- 1. Financial management of local self-government entities encompasses processes connected with the accumulation and allocation of public funds, in particular: the collection and accumulation of revenue, spending public funds, deficit financing, committing funds as well as the management of public funds and public debt.*
- 2. The presented data include information concerning the budgets of local self-government entities (i.e., of gminas, cities with powiat status, powiats and voivodship).*
- 3. The legal basis defining the processes connected with the accumulation and allocation of public funds is the Law on Public Finance, dated 27th of August 2005 (Journal of Laws No. 157, item 1240 with later amendments). The legal basis for the financial management of local self-government entities is the Gmina Local Government Act, dated 8th of March 1990 (uniform text Journal of Laws of 2001 No. 142, item 1591, with later amendments), the Powiat Local Government Act, and the Voivodship Local Government Act, dated 5th of June 1998 (uniform text Journal of Laws of 2001 No. 142, items 1590 and 1592, with later amendments) as well as the Incomes of Local Self-government Entities Act, dated 13th of November 2003 (Journal of Laws No. 203, item 1966 with later amendments).*
- 4. Budget revenue and expenditure of gminas, cities with powiat status, powiats and voivodship are passed by the appropriate councils for a period of one calendar year, within time frames and according to principles defined in the Local Government Act.*
- 5. City with powiat status performs tasks of gmina as well as those of a powiat. There is one budget drawn up every year, which consists of revenue (income received both by gmina and powiat) as well as joint expenditure by gmina and powiat. Therefore, for cities with powiat status tables showing revenue and expenditure of gminas provide combined revenue and expenditure data for both gmina and powiat.*
- 6. Budget revenue and expenditure of local self-government entities are grouped in accordance with the provisions set forth in the Public Finances Act, i.e. they are grouped into sections – defining types of activity, and into paragraphs – defining types of revenue or expenditure; the presented data, divided into divisions and paragraphs, were compiled in accordance with the decree of the Minister of Finance, dated 2nd of March 2010 on Detailed Classification of Incomes, Expenses, Revenues and Expenditures, and Funds from Foreign Resources (Journal of Laws No. 38, item 207 with later amendments).*
- 7. Budget revenue of local self-government entities comprise:*
 - 1) own revenue, i.e.:*
 - a) revenue from shares in receipts from corporate and personal income taxes,*
 - b) receipts from charges and taxes established and collected on the basis of separate acts, including the real estate tax, the agricultural tax, forest tax, the tax on means of transport, the tax on civil law transactions, and receipts arising from the Financial Statute, the Service Law and the Marketplace Law,*
 - c) revenue from property, i.e. income from renting and leasing as well as agreements with a similar character,*
 - d) funds for additional own tasks from other sources;*

2) allocations:

- a) from the state budget, i.a. for: government administration-related tasks, own tasks, tasks realized on the basis of agreements with bodies of the government administration,*
- b) provided under the programmes financed with European funds and other foreign funds that are not reimbursable, and payments from the European funds budget (paragraphs 200, 620 of the detailed classification of income, expenses, revenues and expenditures, and funds from foreign sources, in force on the basis of the decree of the Minister of Finance dated 2nd of March 2010, Journal of Laws No. 38, item 207),*
- c) from appropriated funds,*
- d) other allocations;*

3) general subsidy from the state budget, comprising: equalisation, educational, compensating, balancing, and regional parts.

8. *Budget expenditures of local self-government entities are divided into: property-related (including investment-related) and current expenditures, such as:*

- expenditures on wages and salaries (including derivatives),*
- expenditures on the purchase of materials and services,*
- allocations for organizational and legal units operating within local self-government entities budgets,*
- expenditures on debt servicing,*
- expenditures related to granting endorsements and guarantees.*

9. *Information concerning local self-government entities budgets is compiled in the Central Statistical Office on the basis of financial reports of the Ministry of Finance.*

10. *When computing per capita revenue and expenditure, the population on 30th of June was adopted. Data for 2011 – provisional data.*

11. *Due to the electronic mode of data processing, in some cases sums of components can differ from the amount given in the “total” field.*

12. *Broader information and detailed methodological description is published in methodological volumes and branch statistical publications of the Central Statistical Office.*

WYNIKI BADAŃ – SYNTEZA

Budżety jednostek samorządu terytorialnego

W 2011 r. w województwie wielkopolskim łączne **dochody jednostek samorządu terytorialnego** wyniosły 14443,3 mln zł i były o 7,0% wyższe od uzyskanych w 2010 r. *W kraju dochody ogółem zwiększyły się w skali roku o 5,2%.* Dochody jednostek samorządu terytorialnego województwa stanowiły 8,4% zagregowanych dochodów wszystkich jednostek samorządu terytorialnego w kraju.

Nieco ponad połowę dochodów ogółem jednostek samorządu terytorialnego w 2011 r. zrealizowały gminy (51,7% wobec 51,0% w 2010 r.). W strukturze dochodów budżetowych wzrósł także udział budżetu samorządu województwa (z 7,9% w 2010 r. do 8,6% w 2011 r.), przy jednoczesnym spadku udziału budżetów miast na prawach powiatu (z 25,6% do 24,4%) i powiatów (z 15,5% do 15,3%).

W 2011 r. wielkopolskie jednostki samorządu terytorialnego uzyskały łącznie **dochody własne** w kwocie 7349,8 mln zł (tj. o 7,1% wyższe niż przed rokiem; *w kraju o 6,4% wyższe*), które stanowiły 50,9% dochodów ogółem.

W strukturze dochodów własnych największy udział w 2011 r. miały: wpływy z podatku dochodowego od osób fizycznych (35,2% wobec 34,3% przed rokiem), podatek od nieruchomości (podobnie jak przed rokiem 21,0%) i wpływy z podatku dochodowego od osób prawnych (8,7% wobec 9,1%).

Wpływy z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych zwiększyły się w stosunku do 2010 r. o 10,1% (w 2010 r. były o 1,1% mniejsze niż w 2009 r.). *W kraju odnotowano wzrost wpływów z podatku od osób fizycznych o 9,4%.* Dochody z podatku od nieruchomości wzrosły o 7,2% (w 2010 r. wzrost o 6,3%). *W kraju wykonanie dochodów z tego tytułu było wyższe o 7,5%.* W mniejszym stopniu zwiększyły się wpływy z podatku dochodowego od osób prawnych (o 3,4%; o 0,7% w 2010 r.), *podczas gdy w kraju odnotowano wzrost o 12,3%.*

Jednostkom samorządu terytorialnego przekazano środki z tytułu **subwencji ogólnej** z budżetu państwa w kwocie 4178,4 mln zł (28,9% dochodów ogółem), czyli o 4,0% wyższe niż w 2010 r. oraz **dotacje** – 2915,2 mln zł (tj. 20,2%), czyli o 11,2% wyższe niż przed rokiem. *W kraju subwencja ogólna wzrosła o 2,5%, a dotacje – o 6,2%.* W skali roku udział subwencji w strukturze dochodów ogółem zmalał o 0,9 p.proc., a dotacji zwiększył się o 0,8 p.proc.

Wydatki ogółem jednostek samorządu terytorialnego w województwie wielkopolskim w 2011 r. były wyższe o 4,3% w porównaniu z wydatkami zrealizowanymi w 2010 r. i wyniosły 15707,7 mln zł. *Wydatki ogółem w kraju w skali roku wzrosły w mniejszym stopniu (o 2,2%).* Zagregowane wydatki jednostek samorządu terytorialnego województwa stanowiły 8,6% łącznych wydatków wszystkich jednostek samorządu terytorialnego w kraju.

W strukturze wydatków ogółem najwyższy udział w 2011 r. miały wydatki budżetów gmin (50,1% wobec 50,5% w 2010 r.). Podobnie jak w przypadku dochodów, zmniejszył się udział wydatków miast na prawach powiatu (z 26,8% w 2010 r. do 26,6% w 2011 r.) oraz powiatów (z 15,2% do 14,6%), ale wzrósł udział wydatków samorządu województwa (z 7,5% do 8,6%).

Głównym obciążeniem budżetów jednostek samorządu lokalnego są **wydatki bieżące**. W 2011 r. osiągnęły one kwotę 11803,5 mln zł i stanowiły 3/4 wydatków ogółem. W skali roku łączne wydatki bieżące wzrosły o 5,0% (*w kraju o 4,2%*), czyli mniej niż w roku poprzednim (odpowiednio o 7,6% i 7,1%).

Na **wydatki majątkowe** jednostki samorządu terytorialnego w 2011 r. przeznaczyły 3904,2 mln zł, tj. o 2,2% więcej niż w 2010 r. (*w kraju mniej o 4,1%*). Najwyższy udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem zaobserwowano w samorządzie województwa (46,6% wobec

44,6% w 2010 r.), a najniższy w powiatach (18,1% wobec 20,4%). Udział zagregowanych wydatków majątkowych jednostek samorządu terytorialnego ukształtował się na poziomie 24,9%, tj. niższym od osiągniętego w 2010 r. (25,4%).

W 2011 r. w województwie wielkopolskim budżety jednostek samorządu terytorialnego zamknęły się zbiorczo **deficytem** w wysokości 1264,4 mln zł, który był jednak mniejszy niż w 2010 r., kiedy poziom wydatkowanych środków przekroczył uzyskane dochody o 1561,0 mln zł. Najwyższy łączny deficyt w 2011 r. odnotowano w budżetach miast na prawach powiatu (659,6 mln zł), a najniższy w budżetach powiatów i województwa (odpowiednio 91,9 mln zł i 104,8 mln zł). Kwota niedoboru w budżetach gmin stanowiła 5,5% dochodów gmin (w kraju 5,1%), a w budżecie województwa, *podobnie jak w kraju*, 8,4% jego dochodów. Najwyższy udział wyniku w dochodach zanotowano w miastach na prawach powiatu (18,7%; w kraju 8,2%).

W 2011 r. w województwie wielkopolskim 77 jednostek samorządu terytorialnego (na 258 łącznie) osiągnęło nadwyżkę budżetową, a w 181 odnotowano deficyt (w 2010 r. było to odpowiednio 20 i 238). Wśród tych, które wypracowały nadwyżkę budżetową najliczniejszą grupę stanowiły jednostki o relacji nadwyżki do wykonanych dochodów poniżej 5%. Ich udział w grupie wszystkich jednostek z nadwyżką budżetową wyniósł 67,5%. Udział jednostek wykazujących nadwyżkę budżetową, która stanowiła od 5% do 10% zrealizowanych dochodów, kształtował się na poziomie 18,2%, a w przedziale powyżej 10 % znajdowało się 14,4 % ogółu takich jednostek. W grupie jednostek samorządu terytorialnego z deficytem budżetowym najwięcej (38,7%) było takich, gdzie stosunek deficytu do dochodów przekraczał 10%.

Budżety gmin

W 2011 r. w województwie wielkopolskim **łącznie dochody gmin** (bez 4 gmin mających również status miast na prawach powiatu) wyniosły 7466,2 mln zł i w porównaniu z 2010 r. były wyższe o 8,3% (w kraju o 4,9%). Największy udział w dochodach gmin ogółem miały dochody gmin miejsko-wiejskich (90 jednostek) – 49,3%. Dochody gmin wiejskich (117 jednostek) kształtowały się na poziomie 36,0% dochodów ogółem, a gmin miejskich (15 jednostek) – 14,7%. *W kraju największy udział odnotowano w przypadku gmin wiejskich (43,8%).*

W 2011 r. połowę dochodów ogółem gmin stanowiły **dochody własne** (w kraju 45,5%), które zrealizowano w kwocie 3732,5 mln zł, tj. o 9,2% większej niż w 2010 r. (w kraju o 6,9% większej). W 65 gminach udział dochodów własnych był wyższy od średniej dla województwa, a najwyższy zaobserwowano w gminach: Suchy Las (83,1%), Tarnowo Podgórne (82,1%) i Komorniki (80,1%). Najniższym udziałem dochodów własnych charakteryzowały się gminy: Gizałki (16,4%), Skulsk (17,9%) i Grodziec (18,3%).

Największą część dochodów własnych gmin stanowił podatek dochodowy od osób fizycznych (32,9%; *podobnie jak w kraju*), z którego wpływy w 2011 r. wyniosły 1227,6 mln zł i były o 12,5% wyższe niż przed rokiem. W strukturze dochodów własnych gmin istotną pozycję zajmuje także podatek od nieruchomości (29,5%; 28,3% w kraju). Dochody z tego tytułu wyniosły 1101,4 mln zł i w porównaniu z 2010 r. wzrosły o 7,7% (w kraju o 7,8%).

W skali roku zwiększyły się również wpływy z: podatku dochodowego od osób prawnych (o 11,5%), podatku rolnego (o 7,6%), podatku leśnego (o 13,8%), podatku od środków transportowych (o 4,0%), od działalności gospodarczej – w formie karty podatkowej (o 4,5%), podatku od czynności cywilno-prawnych (o 13,4%), opłaty eksploatacyjnej (o 14,4%), opłaty targowej (o 5,6%) oraz pozostałych dochodów (o 11,2%). W 2011 r. zaobserwowano mniejsze niż przed rokiem wpływy z podatku od spadków i darowizn (o 11,6%), opłaty skarbowej (o 3,7%) i dochodów z majątku (o 3,5%).

W 2011 r. wielkopolskie gminy otrzymały z budżetu państwa **subwencję ogólną** w wysokości 2254,7 mln zł, tj. o 3,5% wyższej niż w 2010 r. (w kraju wyższej o 2,6%). Udział subwencji ogólnej w strukturze dochodów ogółem wyniósł 30,2% (w kraju 30,7%), z czego w gminach miejskich – 21,2%, miejsko-wiejskich – 29,6% i wiejskich – 34,8%. Główną pozycją subwencji ogólnej jest część

oświatowa, która w 2011 r. stanowiła 23,3% dochodów ogółem. Najwyższy udział subwencji ogólnej w dochodach ogółem odnotowano w gminach: Mycielin (57,8%), Szczytniki (56,1%) i Brzeziny (55,4%).

Dochody gmin z tytułu **dotacji** w 2011 r. wyniosły 1478,9 mln zł i wzrosły w skali roku o 14,4% (w kraju o 4,0%). Dotacje kształtowały się na poziomie 19,8% dochodów ogółem (w kraju 23,8%). Największy udział, tj. 61,0% ogólnej kwoty miały dotacje z budżetu państwa na zadania z zakresu administracji rządowej (901,6 mln zł).

W 2011 r. w województwie wielkopolskim **dochody ogółem na 1 mieszkańca** gmin wyniosły 2847 zł (wobec 2968 zł w kraju), tj. o 207 zł więcej (o 7,8%) niż przed rokiem. Natomiast **dochody własne na 1 mieszkańca** były wyższe niż w przeciętnie w kraju (1423 zł wobec 1350 zł).

W 2011 r. najwyższe dochody ogółem na 1 mieszkańca przypadły w gminach wiejskich (3082 zł wobec 2859 zł w 2010 r.). Były one większe o 11,2% od dochodów na 1 mieszkańca gminy miejsko-wiejskiej (2773 zł wobec 2546 zł przed rokiem) i o 18,9% od dochodów na 1 mieszkańca gminy miejskiej (2592 zł wobec 2485 zł). Wśród gmin miejskich najwyższe dochody na 1 mieszkańca zaobserwowano w Sulmierzycach (4559 zł), a najniższe w Luboniu (2154 zł). W grupie gmin miejsko-wiejskich najwyższe dochody uzyskała gmina Kleczew (4909 zł), zaś najniższe gmina Koźmin Wielkopolski (2164 zł). Wśród gmin wiejskich najwyższe dochody osiągnęła gmina Przykona (7229 zł), a najniższe gmina Żelazków (2178 zł). 112 gmin spośród 222 charakteryzowało się wyższym dochodem na 1 mieszkańca niż przeciętny województwie.

Wydatki gmin województwa wielkopolskiego (z wyłączeniem 4 gmin mających również status miast na prawach powiatu) w 2011 r. zamknęły się kwotą 7874,4 mln zł i były o 3,4% wyższe niż w 2010 r. W kraju wydatki gmin w skali roku zmniejszyły się nieznacznie (o 0,1%). Największy udział w wydatkach ogółem miały wydatki gmin miejsko-wiejskich (49,1%), w dalszej kolejności były gminy wiejskie (36,7%) i gmin miejskie (14,2%). W kraju największy udział w wydatkach miały wydatki gmin wiejskich (43,9%).

Głównym obciążeniem budżetów gminnych są **wydatki bieżące**. W 2011 r. ich kwota (6170,8 mln zł) stanowiła 78,4% wydatków ogółem. W skali roku udział ten zwiększył się o 1,4 p.proc. w wyniku szybszego wzrostu wydatków bieżących niż wydatków ogółem (odpowiednio o 5,2% i 3,4%). W kraju udział wydatków bieżących kształtował się na niższym poziomie i wyniósł 77,1%. W strukturze wydatków bieżących wzrósł udział wydatków na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń (z 44,1% w 2010 r. do 46,0% w 2011 r.) oraz wydatków na obsługę długu publicznego (z 1,1% do 1,6%) Obniżył się natomiast udział dotacji (z 7,1% do 6,4%), świadczeń na rzecz osób fizycznych (z 18,7% do 17,8%) oraz zakup materiałów i usług (z 23,0% do 22,1%).

Wydatki majątkowe wielkopolskich gmin w 2011 r. wyniosły 1703,6 mln zł i były o 2,7% mniejsze niż przed rokiem (w kraju mniejsze o 8,7%). Zdecydowaną większość (97,7%) wydatków majątkowych gminy przeznaczały na inwestycje. W 2011 r. poziom wydatków inwestycyjnych osiągnął 1664,2 mln zł i w skali roku zmniejszył się o 1,9% (w kraju o 9,0%). Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem oscylował pomiędzy 1,1% w gminie wiejskiej Łądek a 53,0% w gminie miejsko-wiejskiej Miłosław, przy średniej dla województwa 21,1% i kraju 22,5%. Odsetek wydatków na inwestycje przekroczył przeciętną dla województwa w 101 gminach, a średnią krajową w 90 gminach.

Najwięcej środków z budżetów gmin województwa wielkopolskiego przeznaczono na: oświatę i wychowanie (36,2%), pomoc społeczną (15,1%), transport i łączność (9,6%), administrację publiczną (9,3%) oraz gospodarkę komunalną i ochronę środowiska (7,1%). W 2011 r. wydatki na oświatę i wychowanie wyniosły 2854,4 mln zł i w skali roku wzrosły o 6,3% (w kraju o 4,7%). Wydatki w zakresie pomocy społecznej zamknęły się w kwocie 1186,6 mln zł, czyli o 0,4% większej niż przed rokiem (w kraju o 2,5% mniejszej). Wydatki przeznaczone na transport i łączność wyniosły 758,0 mln zł, tj. o 8,8% mniej niż w 2010 r. (w kraju o 13,6% mniej). Na administrację publiczną wydano 729,3 mln zł, czyli o 4,7% więcej niż w roku poprzednim (w kraju o 3,0% więcej), a na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska – 556,8 mln zł, tj. o 13,2% więcej niż w 2010 r. (w kraju o 0,8% więcej).

Wydatki ogółem na 1 mieszkańca gmin w województwie wielkopolskim w 2011 r. ukształtowały się na poziomie 3002 zł i były o 86 zł większe niż w 2010 r., ale o 117 zł mniejsze niż przeciętnie w kraju. Największe wydatki na 1 mieszkańca odnotowano w gminach wiejskich (3316 zł wobec 3175 zł przed rokiem); były one o 684 zł większe niż wydatki w gminach miejskich (2632 zł wobec 2640 zł) i o 402 zł większe niż w gminach miejsko-wiejskich (2914 zł wobec 2835 zł). W grupie gmin miejskich najwyższe wydatki na 1 mieszkańca odnotowano w Sulmierzycach (4268 zł), a najniższe w Wągrowcu (2271 zł). Spośród gmin miejsko-wiejskich najwięcej na 1 mieszkańca wydano w gminie Kleczew (4879 zł), a najmniej w gminie Koźmin Wielkopolski (2293 zł). Wśród gmin wiejskich najwyższe wydatki na 1 mieszkańca poniosła gmina Suchy Las (7892 zł), zaś najniższe gmina Żelazków (1933 zł).

W 2011 r. w województwie wielkopolskim gminy przeznaczyły **na inwestycje** średnio na 1 mieszkańca 634 zł wobec 649 zł w 2010 r. *W kraju przeciętne wydatki inwestycyjne na 1 mieszkańca wyniosły 701 zł wobec 772 zł przed rokiem.* W 104 gminach (46,8% jednostek) wydatki na inwestycje były wyższe niż przeciętnie w województwie, a w 91 (41,0%) wyższe niż średnio w kraju. Największe wydatki inwestycyjne na 1 mieszkańca w 2011 r. wykazała gmina Suchy Las (3369 zł), a najmniejsze gmina Łądek (28 zł).

W 2011 r. w większości gmin województwa (68,9% wszystkich jednostek) łączna kwota wydatków budżetowych przeważała nad uzyskanymi dochodami. **Deficyt w budżetach gminnych** wyniósł 408,2 mln zł. **Deficyt na 1 mieszkańca** ukształtował się na poziomie 156 zł wobec 276 zł przed rokiem (*w kraju odpowiednio 151 zł wobec 291 zł*). Wśród 153 gmin, których budżety zamknęły się deficytem, przeważały gminy (41,8%) o relacji wyniku do dochodów powyżej 10%. Natomiast wśród 69 gmin, które wypracowały nadwyżkę budżetową, najliczniejszą grupę (65,2%) stanowiły gminy o relacji wyniku do dochodów poniżej 5%. Największy deficyt odnotowano w gminach wiejskich Suchy Las (31,1 mln zł) i Dopiewo (17,8 mln zł), a największą nadwyżkę budżetową wykazały gminy miejsko-wiejska Kórnik (8,1 mln zł) oraz wiejska Czerwonak (5,4 mln zł).

Budżety powiatów

Powiaty (bez miast na prawach powiatu) w województwie wielkopolskim w 2011 r. osiągnęły **łączne dochody** w wysokości 2207,5 mln zł. Stanowiły one 9,4% dochodów wszystkich powiatów w kraju i były wyższe 5,6% (*w kraju wyższe o 4,7%*) w porównaniu z 2010 r.

W 2011 r. w budżetach wielkopolskich powiatów najbardziej znaczący udział (44,7%) miała **subwencja ogólna** z budżetu państwa, która wyniosła 987,5 mln zł, tj. o 5,6% więcej niż przed rokiem (*w kraju o 3,6% więcej*). Na część oświatową przeznaczono 812,2 mln zł, tj. 82,2% subwencji ogólnej i 36,8% dochodów ogółem (*w kraju odpowiednio 76,8% i 32,9%*). W 7 powiatach subwencja ogólna przekroczyła poziom połowy dochodów ogółem, a najwyższy jej odsetek zaobserwowano w powiatach: złotowskim (58,7%), gnieźnieńskim (57,9%) i wągrowieckim (57,8%).

W 2011 r. powiaty zrealizowały **dochody własne** w kwocie 669,8 mln zł, tj. (*podobnie jak w kraju*) o 3,1% wyższej niż w 2010 r. W budżetach powiatów dochody te stanowiły 30,3% dochodów ogółem (*w kraju 27,7%*). Najwyższy udział dochodów własnych zanotowano w powiatach: poznańskim (54,6%), międzychodzkiem (36,2%) i śremskim (36,1%). W 20 powiatach wskaźnik ten nie osiągnął średniej dla województwa, a najniższą wartość przyjął w powiecie jarocińskim (21,4%).

W 2011 r. w województwie wielkopolskim w strukturze dochodów własnych powiatów wpływy z podatku dochodowego od osób fizycznych wyniosły 50,6%, a pozostałe dochody (m.in. wpływy z usług, z opłaty komunikacyjnej oraz wpływy z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań inwestycyjnych i zakupów inwestycyjnych) – 43,1%. Mniejsze znaczenie miały wpływy z podatku dochodowego od osób prawnych, których udział nie przekroczył 3%.

W 2011 r. wielkopolskie powiaty otrzymały **dotacje** w wysokości 550,2 mln zł, co stanowiło 24,9% dochodów ogółem (*w kraju 29,4%*). Dochody z tytułu dotacji zwiększyły się o 8,7% (*w kraju o 8,0%*) w stosunku do 2010 r. Wzrost wystąpił przede wszystkim w dotacjach z funduszy celowych

(ponad 2-krotnie) oraz na zadania realizowane z zakresu administracji rządowej (o 7,0%). Natomiast zmniejszeniu uległy dotacje na zadania realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej (o 47,1%), na zadania własne (o 4,3%) oraz na zadania realizowane na podstawie porozumień pomiędzy jednostkami samorządu terytorialnego (o 0,8%). Mniejsze dotacje (o 7,6%) przekazano również w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich. Na dotacje na zadania inwestycyjne przypadła kwota 139,0 mln zł, czyli 25,3% łącznych dotacji (w kraju 26,5%).

W 2011 r. **dochody powiatów na 1 mieszkańca** wyniosły średnio 842 zł wobec 801 zł przed rokiem. W kraju dochody na 1 mieszkańca wzrosły z 882 zł w 2010 r. do 922 zł w 2011 r. **Dochody własne na 1 mieszkańca** ukształtowały się na poziomie 255 zł, czyli o 6 zł większym niż w 2010 r. Najwyższy dochód ogółem przypadał na 1 mieszkańca powiatu pleszewskiego (1202 zł), zaś najniższy na 1 mieszkańca powiatu kaliskiego (512 zł). Poziom dochodów niższy od średniej dla województwa odnotowano w 12 powiatach.

W 2011 r. **wydatki ogółem powiatów** (bez miast na prawach powiatu) zamknęły się kwotą 2299,4 mln zł. W skali roku odnotowano nieznaczny wzrost tych wydatków o 0,3% (w kraju o 1,0%). W strukturze wydatków powiatów przeważały **wydatki bieżące**, które w 2011 r. wyniosły 1883,3 mln zł, czyli 81,9% wydatków ogółem. Ponad połowę (60,8%) wydatków bieżących przeznaczono na wynagrodzenia i ich pochodne.

W 2011 r. **wydatki majątkowe** powiatów wyniosły 416,1 mln zł i zmniejszyły się w skali roku o 11,1% (w kraju o 13,4%), a ich udział w wydatkach ogółem wyniósł 18,1%. Wydatki majątkowe niemal w całości (w 96,8%) przeznaczone zostały na realizację zadań inwestycyjnych. Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem przyjął najwyższe wartości w powiatach: kościańskim (37,5%), kaliskim (32,1%) i pleszewskim (29,6%), podczas gdy w powiatach szamotulskim i międzychodzkiem nie przekroczył 8% (odpowiednio 7,2% i 7,8%).

W 2011 r. w strukturze działowej wydatków powiatów najwyższy udział miały wydatki na: oświatę i wychowanie (32,5%), transport i łączność (16,7%), pomoc społeczną (13,1%) oraz administrację publiczną (11,3%). W odniesieniu do 2010 r. najbardziej wzrosły wydatki (biorąc pod uwagę ważniejsze działy) na ochronę zdrowia (o 17,2%; w kraju o 8,7%) oraz na edukacyjną opiekę wychowawczą (o 10,3%; w kraju o 7,5%). Natomiast najbardziej zmniejszyły się wydatki na transport i łączność (o 20,4%; w kraju o 14,5%).

W 2011 r. średnie **wydatki powiatów na 1 mieszkańca** wyniosły 877 zł wobec 878 zł przed rokiem. W kraju powiaty wydały przeciętnie na 1 mieszkańca więcej niż w województwie wielkopolskim (942 zł wobec 934 zł w 2010 r.). Największą kwotę wydatków na 1 mieszkańca odnotowano w powiatach: pleszewskim (1451 zł), słupeckim (1261 zł) i ostrzeszowskim (1206 zł), podczas gdy w powiatach o najniższym poziomie wydatków były one ponad 2-krotnie niższe (powiat kaliski – 567 zł i powiat leszczyński – 587 zł).

W 2011 r. wielkopolskie powiaty przeznaczyły na **inwestycje** średnio na 1 mieszkańca 154 zł wobec 179 zł w 2010 r. W kraju przeciętne wydatki inwestycyjne na 1 mieszkańca wyniosły 175 zł wobec 203 zł przed rokiem. Największe wydatki na inwestycje poniesiono w powiatach: pleszewskim (429 zł), kościańskim (351 zł) i wolsztyńskim (317 zł), natomiast najmniejsze w powiatach: szamotulskim (52 zł) oraz złotowskim (74 zł). W ciągu roku wydatki inwestycyjne na 1 mieszkańca najbardziej zwiększyły się w powiecie czarnkowsko-trzcianeckim (blisko 3-krotny wzrost do 154 zł) i słupeckim (ponad 2-krotny wzrost do 258 zł).

W 2011 r. budżety wszystkich powiatów województwa wielkopolskiego łącznie zamknęły się **deficytem**, który wyniósł 91,9 mln zł. **Deficyt na 1 mieszkańca** ukształtował się na poziomie 35 zł wobec 77 zł przed rokiem (w kraju odpowiednio 20 zł wobec 52 zł). Prawie 3/4 powiatów (23 z 31) wykazało niedobór budżetowy. Ponad połowę (56,5%) powiatów z deficytem budżetowym stanowiły te, w których relacja wyniku do osiągniętych dochodów kształtowała się poniżej 5%. Wśród 8 powiatów, które osiągnęły nadwyżkę budżetową, udział tych, gdzie wynik w relacji do dochodów był mniejszy od 5%, wynosił 87,5%. Największy deficyt odnotowano w powiatach pleszewskim

(15,6 mln zł) i poznańskim (12,0 mln zł), a największą nadwyżkę budżetową wykazały powiaty leszczyński (3,5 mln zł) oraz turecki (1,6 mln zł).

Budżety miast na prawach powiatu

W 2011 r. w województwie wielkopolskim **łącznie dochody miast na prawach powiatu** (Kalisz, Konin, Leszno i Poznań) wyniosły 3521,3 mln zł i w porównaniu z 2010 r. były wyższe o 1,9% (w kraju wyższe o 5,5%). Stanowiły one 6,2% dochodów wszystkich miast na prawach powiatu w kraju.

W strukturze dochodów miast na prawach powiatu główną rolę (65,1%) odgrywają **dochody własne**, które w 2011 r. osiągnięto w kwocie 2291,4 mln zł, tj. o 1,1% większej niż przed rokiem (w kraju o 4,9% większej). Udział dochodów własnych w dochodach ogółem dla poszczególnych miast na prawach powiatu wyniósł: 70,3% dla Poznania, 56,0% dla Konina, 53,9% dla Leszna oraz 48,9% dla Kalisza.

Na dochody własne składały się przede wszystkim wpływy z podatku dochodowego od osób fizycznych, które w 2011 r. wyniosły 937,8 mln zł, tj. 40,9% dochodów własnych (w kraju 38,9%). Duży udział miały także wpływy z podatku od nieruchomości, które w wysokości 443,4 mln zł stanowiły 19,4% dochodów własnych (w kraju 18,0%). W skali roku wpływy z podatku dochodowego od osób fizycznych wzrosły o 6,5% (w kraju o 6,6%), a dochody z podatku od nieruchomości – o 6,0% (w kraju o 6,9%).

Budżety miast na prawach powiatu zasilane są również **subwencją ogólną** z budżetu państwa, która w 2011 r. zamknęła się kwotą 854,2 mln zł, czyli o 6,1% większą niż w 2010 r. (w kraju wzrost o 5,8%). Na zadania oświatowe przeznaczono 800,4 mln zł, czyli 93,7% subwencji ogólnej. Subwencja ogólna stanowiła 33,1% dochodów ogółem budżetu Kalisza, 30,8% – Leszna oraz 30,7% – Konina. Jedynie w Poznaniu udział subwencji ogólnej był mniejszy od średniej dla województwa (24,3%) i wyniósł 21,1%.

W ramach **dotacji** w 2011 r. miasta na prawach powiatu otrzymały 375,7 mln zł, tj. o 2,3% mniej niż przed rokiem (w kraju więcej o 8,0%). Środki uzyskane z tego tytułu stanowiły 10,7% dochodów ogółem (w kraju 14,8%). Największy udział dotacji zanotowano w Kaliszu (17,9%), natomiast najniższy wystąpił w Poznaniu (8,6%).

W 2011 r. średni **dochód ogółem na 1 mieszkańca miast na prawach powiatu** województwa wielkopolskiego wyniósł 4401 zł i w porównaniu z 2010 r. zwiększył się o 2,3%. *W kraju przeciętny dochód na 1 mieszkańca miast na prawach powiatu był nieco niższy i ukształtował się na poziomie 4497 zł, tj. o 5,7% wyższym niż przed rokiem.* W skali województwa wielkopolskiego najwyższy dochód – 4647 zł – przypadał na 1 mieszkańca Konina. W Poznaniu dochody na 1 mieszkańca wyniosły 4491 zł, w Lesznie – 4266 zł, a w Kaliszu – 3834 zł. **Dochody własne na 1 mieszkańca miast na prawach powiatu** wzrosły z 2821 zł w 2010 r. do 2864 zł w 2011 r. Największy wzrost tej kategorii dochodów odnotowano w Koninie (o 12,8% do 2603 zł).

W 2011 r. **wydatki ogółem miast na prawach powiatu** zamknęły się kwotą 4180,8 mln zł. W skali roku odnotowano ich wzrost o 3,6% (w kraju o 4,3%). W strukturze wydatków powiatów przeważały **wydatki bieżące**, które w 2011 r. wyniosły 3026,3 mln zł, czyli 72,4% wydatków ogółem (w kraju 78,8%). Istotną część wydatków bieżących (41,9%) stanowiły wynagrodzenia i ich pochodne. Na **wydatki majątkowe** miasta na prawach powiatu przeznaczyły łącznie 1154,5 mln zł, czyli o 4,8% więcej niż w 2010 r. (w kraju mniej o 0,4%). Środki te wydatkowano niemal w całości (96,6%) na zadania inwestycyjne. Udział nakładów na inwestycje w wydatkach ogółem wyniósł 26,7% wobec 27,0% przed rokiem. Najwyższy odsetek wydatków inwestycyjnych odnotowano w Poznaniu (30,1%), natomiast najniższy w Koninie (13,7%).

W 2011 r. z budżetów miast na prawach powiatu najwięcej środków wydatkowano na następujące działy: transport i łączność (30,0%), oświata i wychowanie (27,6%), pomoc społeczna (9,6%) oraz kultura fizyczna (5,9%). Wśród ważniejszych działów klasyfikacji budżetowej najwyższy wzrost w stosunku do 2010 r. zaobserwowano w wydatkach na kulturę i ochronę dziedzictwa

narodowego (o 32,5%; w kraju spadek o 5,7%) oraz transport i łączność (o 27,6%; w kraju o 17,1%), natomiast największy spadek odnotowano w wydatkach na kulturę fizyczną (o 47,2%; w kraju o 25,7%) i ochronę zdrowia (o 26,6%; w kraju o 7,4%).

W 2011 r. wielkopolskie miasta na prawach powiatu **wydały** przeciętnie 5226 zł na **1 mieszkańca**, czyli o 203 zł więcej niż w 2010 r. *W kraju wydatki miast na prawach powiatu na 1 mieszkańca wyniosły średnio 4864 zł, tj. o 211 zł więcej niż przed rokiem.* Najwyższe wydatki na 1 mieszkańca zaobserwowano w Poznaniu (5564 zł), a najniższe w Kaliszu (4136 zł). Z budżetów miast na prawach powiatu **na inwestycje** w 2011 r. przeznaczono średnio 1394 zł na 1 mieszkańca wobec 1358 zł przed rokiem (*w kraju 978 zł wobec 1002 zł*). Największe wydatki inwestycyjne na 1 mieszkańca odnotowano w Poznaniu (1675 zł), zaś najmniejsze w Koninie (657 zł).

W 2011 r. miasta na prawach powiatu zamknęły rok budżetowy łącznym **deficytem** w wysokości 659,6 mln zł, z czego w budżecie Poznania niedobór środków finansowych wyniósł 590,5 mln zł. **Deficyt na 1 mieszkańca** ukształtował się na poziomie 824 zł wobec 720 zł przed rokiem (*w kraju odpowiednio 368 zł wobec 400 zł*). Najwyższy deficyt na 1 mieszkańca odnotowano w Poznaniu (1073 zł), a najniższy w Koninie (147 zł). Relacja wyniku finansowego do dochodów budżetów miast na prawach powiatu wyniosła 18,7% i przyjmowała wartości graniczne od 3,2% w Koninie do 23,9% w Poznaniu.

Budżet samorządu województwa

Dochody ogółem samorządu województwa wielkopolskiego w 2011 r. wyniosły 1248,4 mln zł i były wyższe o 17,4% w porównaniu z 2010 r. *W kraju dochody ogółem samorządów województw zwiększyły się w ciągu roku o 6,8%.* Dochody budżetu województwa wielkopolskiego stanowiły 8,3% dochodów wszystkich województw w kraju.

Ponad połowę (52,6%) dochodów województwa w 2011 r. generowały **dochody własne** (*w kraju 44,3%*), które zrealizowano w kwocie 656,1 mln zł, tj. o 24,8% większej niż w 2010 r. (*w kraju o 17,0% większej*). Największy udział w strukturze dochodów własnych miały wpływy z podatku dochodowego od osób prawnych (63,3%), które w 2011 r. wyniosły 415,0 mln zł i okazały się o 3,1% wyższe niż w 2010 r. (*w kraju o 11,8%*). Wpływy z podatku dochodowego od osób fizycznych w kwocie 84,6 mln zł (o 9,7% większej niż przed rokiem) stanowiły 12,9% dochodów własnych.

Znaczna część (40,9%) dochodów województwa pochodziła z **dotacji**, które w 2011 r. wyniosły 510,3 mln zł i były o 16,4% wyższe niż w 2010 r. (*w kraju wyższe o 8,0%*). Dotacje przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich stanowiły 66,9% kwoty dotacji ogółem (*w kraju 62,7%*).

Budżet województwa wielkopolskiego uzupełnia **subwencja ogólna**. Dochody z tego tytułu w 2011 r. ukształtowały się na poziomie 82,0 mln zł (o 17,5% niższym niż w 2010 r.), a ich udział w dochodach ogółem województwa wyniósł 6,6% (*w kraju 16,6%*). Największą kwotę subwencji ogólnej przeznaczono na część oświatową (51,7 mln zł, tj. 63,1% subwencji), podczas gdy *w kraju największy udział (44,5%) miała część wyrównawcza.*

W 2011 r. **dochody ogółem samorządu województwa na 1 mieszkańca** wyniósł 365 zł i w porównaniu z 2010 r. wzrosły o 17,1%. *W kraju przeciętny dochód na 1 mieszkańca ukształtował się na poziomie 394 zł, tj. o 6,8% wyższym niż przed rokiem.* **Dochody własne samorządu województwa na 1 mieszkańca** w 2011 r. wyniosły średnio 192 zł wobec 154 zł w 2010 r. (*w kraju odpowiednio 175 zł wobec 149 zł*).

W 2011 r. **wydatki samorządu województwa wielkopolskiego** osiągnęły poziom 1353,1 mln zł i w porównaniu z 2010 r. wzrosły o 20,5%. *W kraju wydatki ogółem budżetów województw zwiększyły się w skali roku o 7,2%.* Wydatki województwa wielkopolskiego stanowiły 8,3% wydatków wszystkich województw w kraju.

Ponad połowę (53,4%) wydatków ogółem samorządu województwa wielkopolskiego przeznaczono na **wydatki bieżące**, które w 2011 r. zamknęły się w kwocie 723,0 mln zł, tj. o 16,2% wyższej niż przed rokiem (w kraju o 4,6%). Największą część wydatków bieżących stanowiły dotacje (47,2%). **Wydatki majątkowe** w 2011 r. wyniosły 630,1 mln zł i w ciągu roku wzrosły o 25,9% (w kraju o 11,3%). Środki te wydatkowano w większości (97,8%) na inwestycje. Udział nakładów inwestycyjnych w wydatkach ogółem wyniósł 45,6% (w kraju 39,4%).

W 2011 r. w strukturze działowej wydatków samorządu województwa wielkopolskiego przeważały wydatki na transport i łączność (51,2%). Istotny udział miały również wydatki przeznaczone na: rolnictwo i łowiectwo (11,8%), kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego (9,5%), administrację publiczną (7,5%) oraz pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej (5,0%).

W 2011 r. z budżetu samorządu województwa wielkopolskiego na 1 mieszkańca wydano 395 zł, czyli o 66 zł (o 20,2%) więcej niż w 2010 r. *W kraju wydatki na 1 mieszkańca osiągnęły poziom 428 zł, tj. o 29 zł (o 7,1%) więcej niż przed rokiem.* W ramach **wydatków inwestycyjnych na 1 mieszkańca** województwa wielkopolskiego w 2011 r. przypadało średnio 180 zł wobec 143 zł w 2010 r. (w kraju odpowiednio 168 zł wobec 150 zł).

W 2011 r. budżet samorządu województwa wielkopolskiego zamknął się **deficytem** w wysokości 104,8 mln zł, co stanowiło 8,4% dochodów. **Deficyt na 1 mieszkańca** ukształtował się na poziomie 31 zł wobec 17 zł przed rokiem (w kraju odpowiednio 33 zł wobec 30 zł).

Podsumowanie

Porównując wyniki wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego w województwie wielkopolskim w 2011 r. z danymi dla roku poprzedniego zaobserwowano:

- wzrost łącznych dochodów jednostek samorządu terytorialnego (w kraju odnotowano mniejszy wzrost dochodów),
- wzrost zagregowanych wydatków jednostek samorządu terytorialnego (w kraju odnotowano mniejszy wzrost wydatków),
- wzrost (podobnie jak w kraju) dochodów budżetów gmin, przy czym największy udział w dochodach gmin ogółem miały dochody gmin miejsko-wiejskich (w kraju przeważały dochody gmin wiejskich),
- przewagę dochodów własnych w strukturze dochodów gmin,
- wzrost wydatków gmin (w kraju nieznaczny spadek) oraz dominujący udział wydatków bieżących gmin w wydatkach ogółem,
- spadek (podobnie jak w kraju) poziomu deficytu w budżetach gmin,
- wzrost (podobnie jak w kraju) dochodów powiatów,
- niewielki wzrost (podobnie jak w kraju) wydatków powiatów,
- spadek (podobnie jak w kraju) poziomu deficytu w budżetach powiatów,
- znaczący udział subwencji ogólnej z budżetu państwa w strukturze dochodów powiatów,
- większy wzrost wydatków niż dochodów budżetów miast na prawach powiatów (w kraju wydatki rosły wolniej niż dochody),
- wzrost (wobec spadku w kraju) poziomu deficytu w budżetach miast na prawach powiatów,
- przewagę dochodów własnych w strukturze dochodów miast na prawach powiatów,
- wzrost dochodów i wydatków budżetu samorządu województwa oraz wzrost deficytu (podobnie jak w kraju).

PODZIAŁ TERYTORIALNY

WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

Stan w dniu 31 XII 2011 r.

TERRITORIAL DIVISION OF WIELKOPOLSKIE VOIVODSHIP

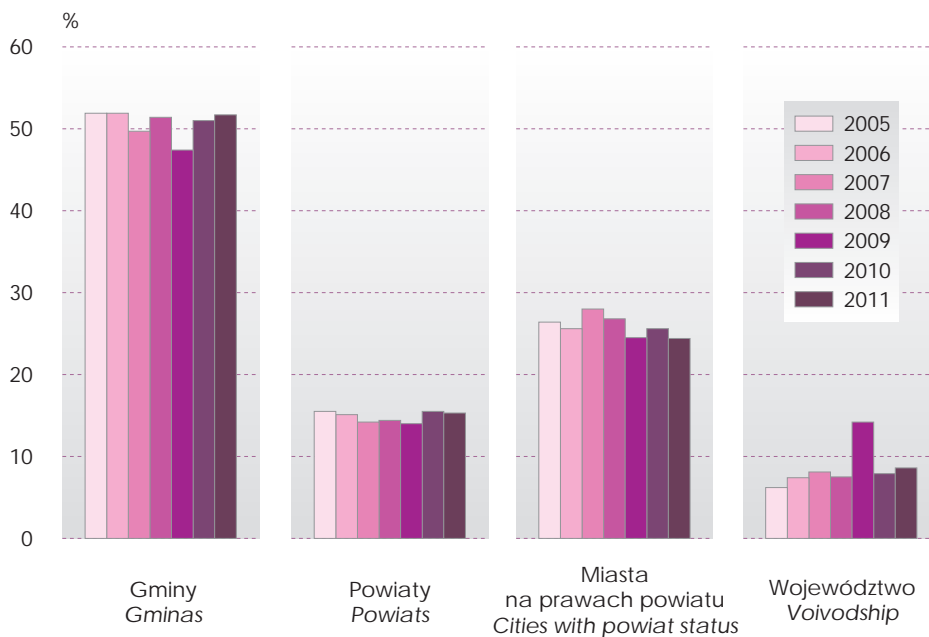
As of 31 XII 2011

UDZIAŁ DOCHODÓW

JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
W BUDŻECIE OGÓŁEM W LATACH 2005–2011

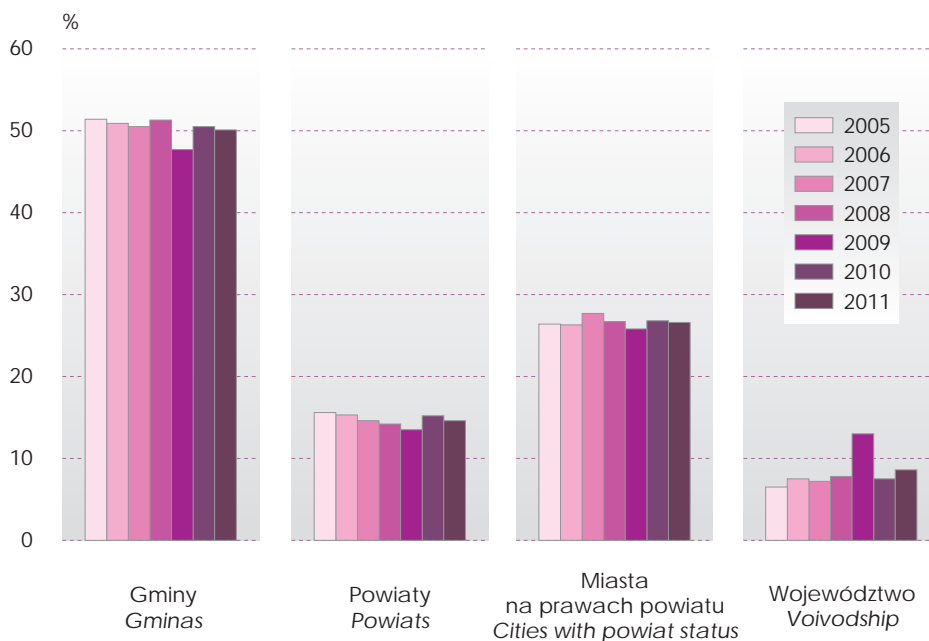
SHARE OF REVENUE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES
IN TOTAL BUDGET IN 2005–2011

UDZIAŁ WYDATKÓW

JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
W BUDŻECIE OGÓŁEM W LATACH 2005–2011

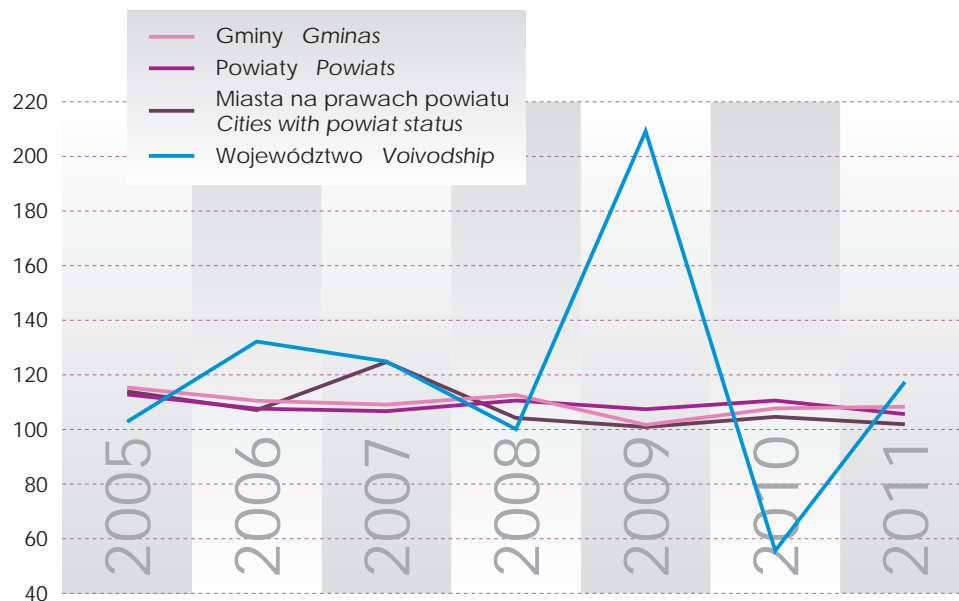
SHARE OF EXPENDITURE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES
IN TOTAL BUDGET IN 2005–2011

DOCHODY

BUD ETÓW JEDNOSTEK SAMORZ DU
TERYTORIALNEGO W LATACH 2005–2011
(rok poprzedni = 100)

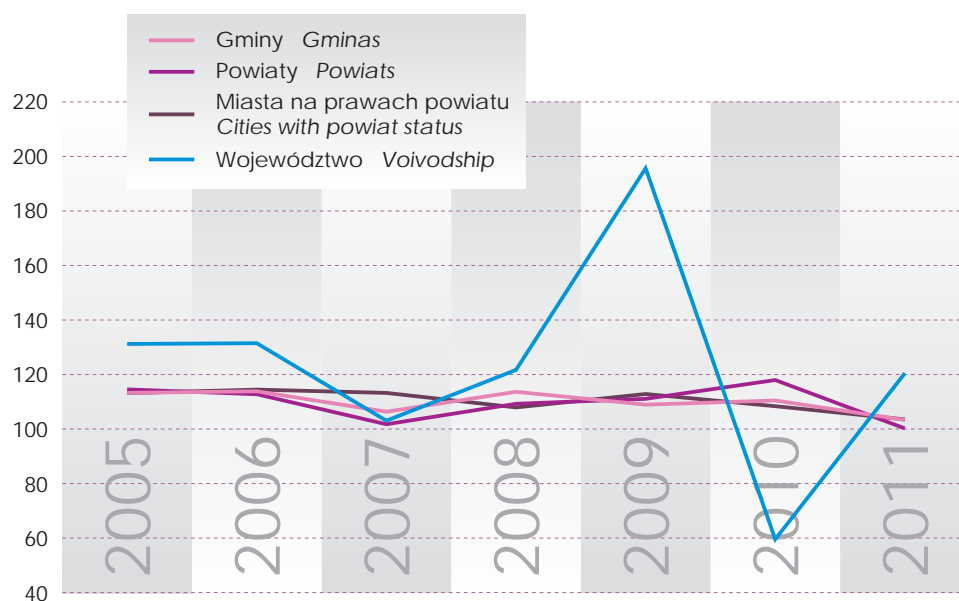
REVENUE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT
ENTITIES BUDGETS IN 2005–2011
(previous year = 100)

WYDATKI

BUD ETÓW JEDNOSTEK SAMORZ DU
TERYTORIALNEGO W LATACH 2005–2011
(rok poprzedni = 100)

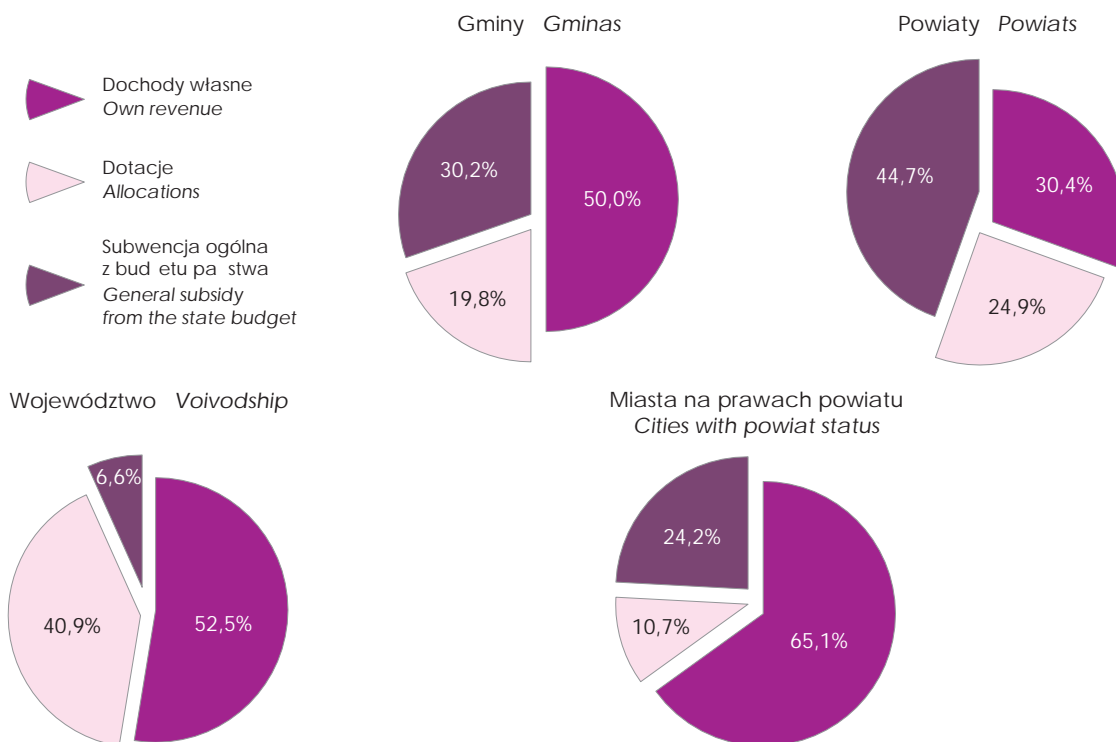
EXPENDITURE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT
ENTITIES BUDGETS IN 2005–2011
(previous year = 100)

STRUKTURA DOCHODÓW

BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU
TERYTORIALNEGO WEDŁUG RODZAJÓW W 2011 R.

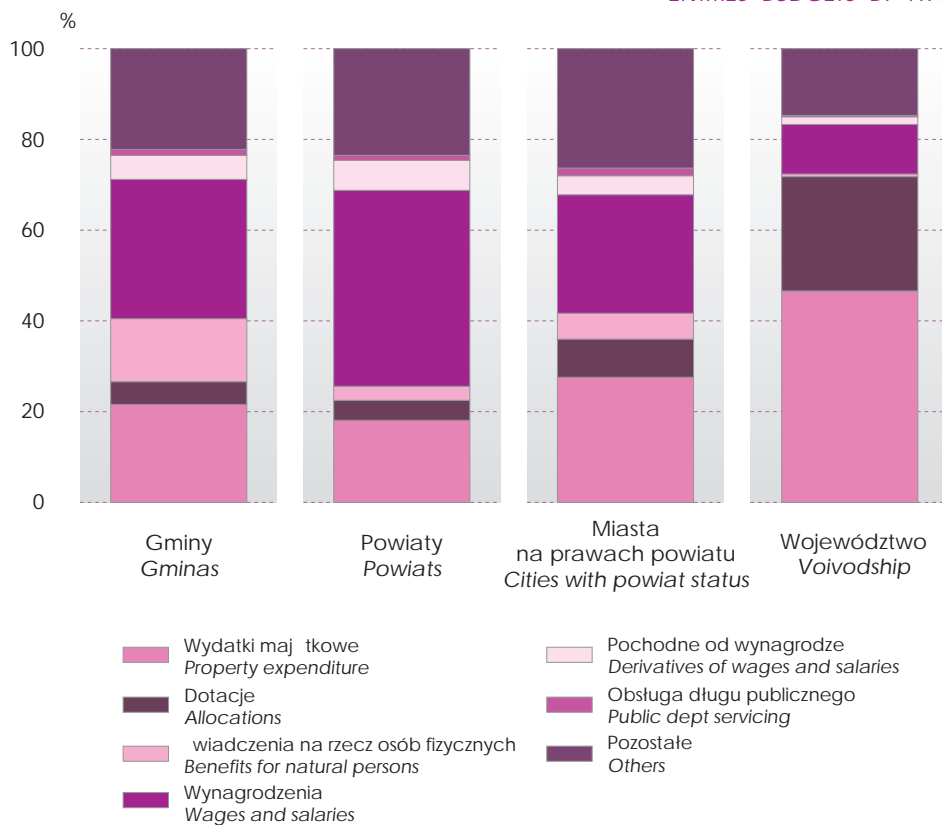
STRUCTURE OF REVENUE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT
ENTITIES BUDGETS BY TYPES IN 2011

STRUKTURA WYDATKÓW

BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU
TERYTORIALNEGO WEDŁUG RODZAJÓW W 2011 R.

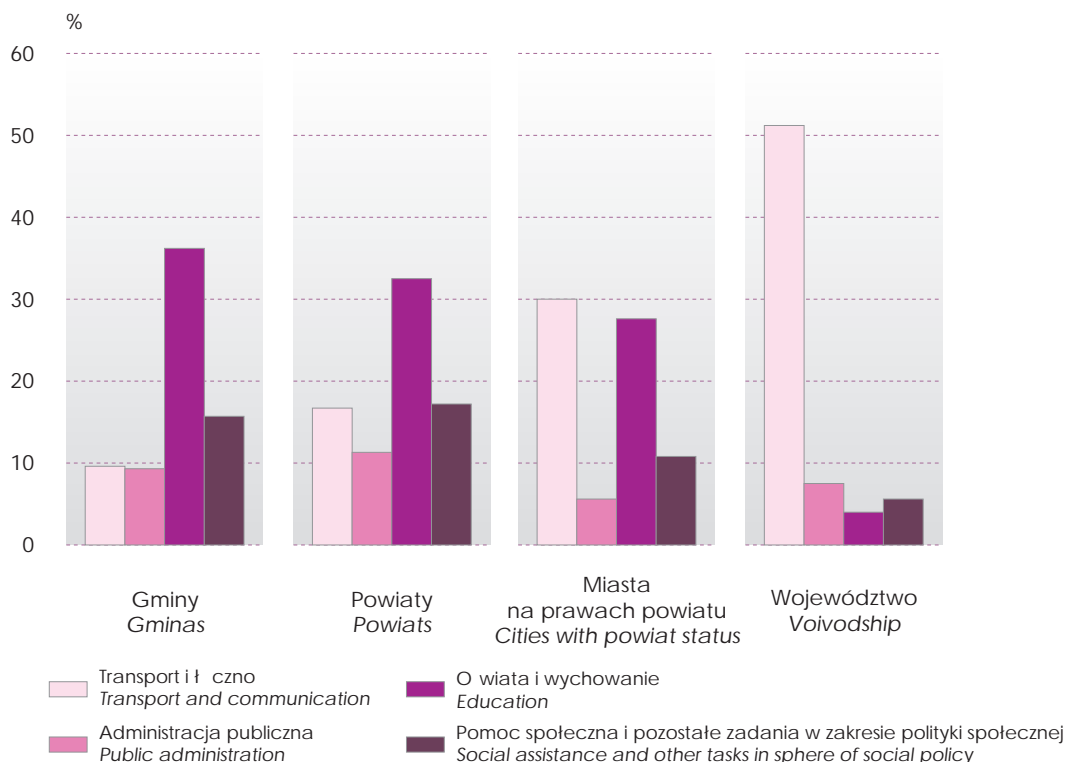
STRUCTURE OF EXPENDITURE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT
ENTITIES BUDGETS BY TYPES IN 2011

WYDATKI

BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG
WYBRANYCH DZIAŁÓW W % WYDATKÓW OGÓŁEM W 2011 R.

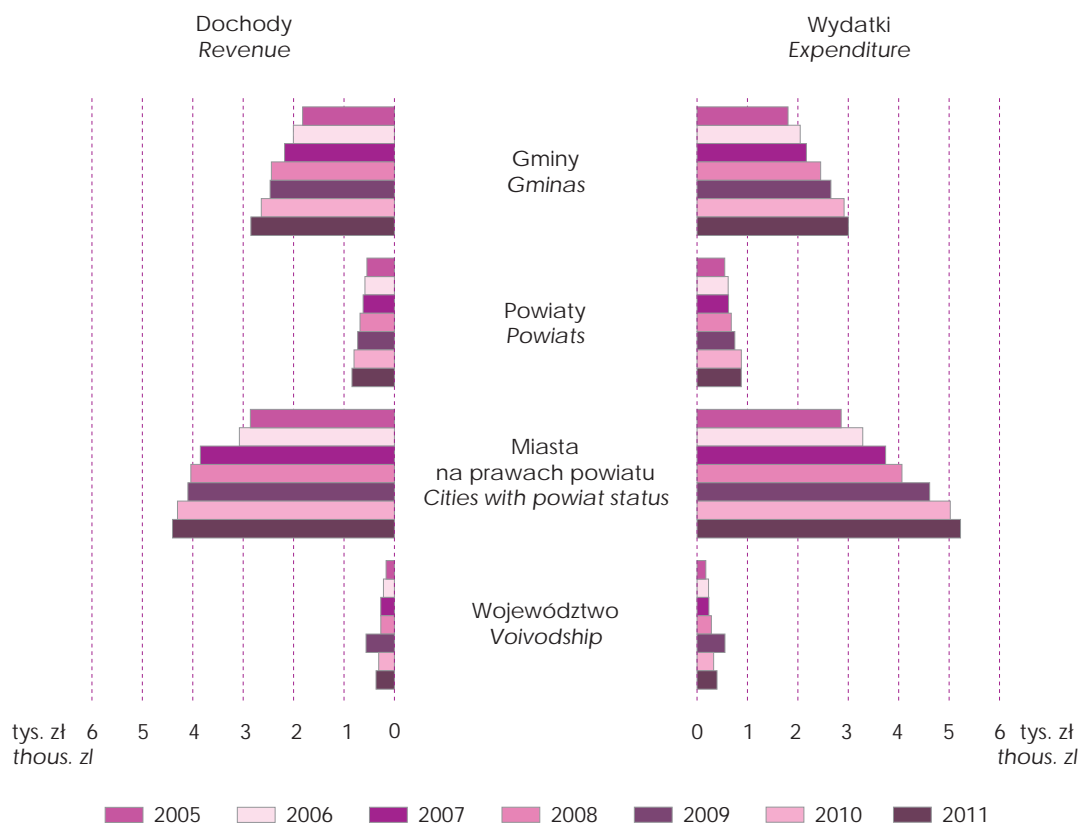
EXPENDITURE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS BY SELECTED
DIVISIONS IN % OF TOTAL EXPENDITURE IN 2011

DOCHODY I WYDATKI

BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
NA 1 MIESZKAŃCA W LATACH 2005-2011

REVENUE AND EXPENDITURE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES
BUDGETS PER CAPITA IN 2005-2011

WYNIK FINANSOWY

BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
W LATACH 2005–2011

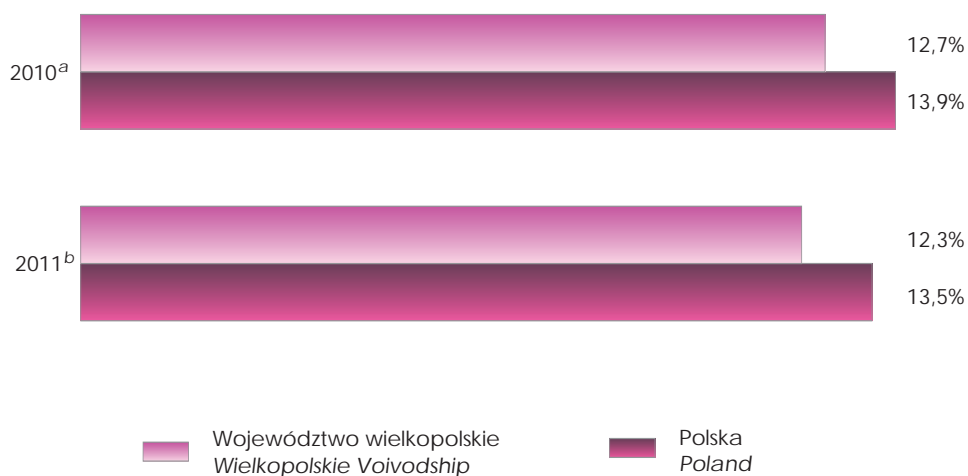
FINANCIAL RESULT OF LOCAL SELF-GOVERNMENT
ENTITIES BUDGETS IN 2005–2011

RELACJA WYDATKÓW

JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO DO PRODUKTU KRAJOWEGO BRUTTO W %

RELATION OF EXPENDITURE
OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES TO GROSS DOMESTIC PRODUCT IN %

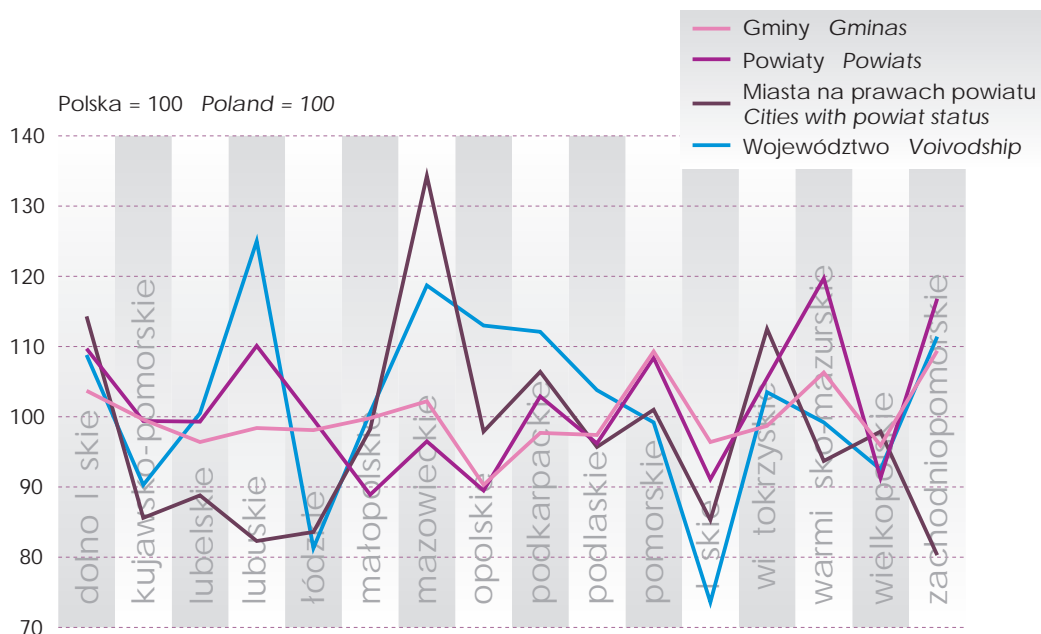

ab Produkt krajowy brutto odpowiednio z: a – 2008 r., b – 2009 r.
ab Gross domestic product respectively from: a – 2008, b – 2009.

DOCHODY

BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
NA 1 MIESZKAŃCA WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2011 R.

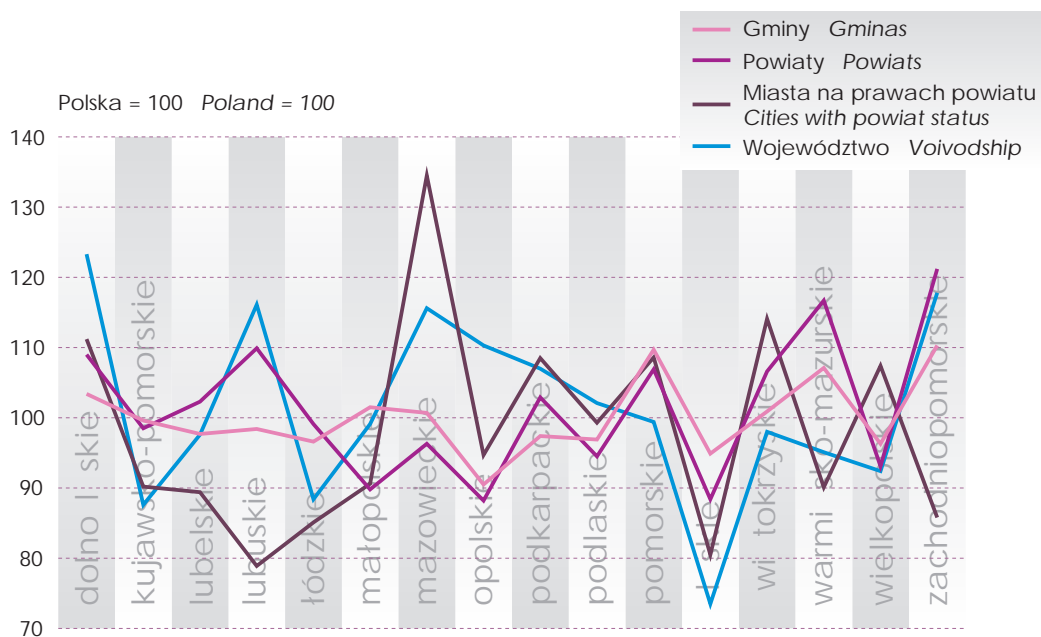
REVENUE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS
PER CAPITA BY VOIVODSHIPS IN 2011

WYDATKI

BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
NA 1 MIESZKAŃCA WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2011 R.

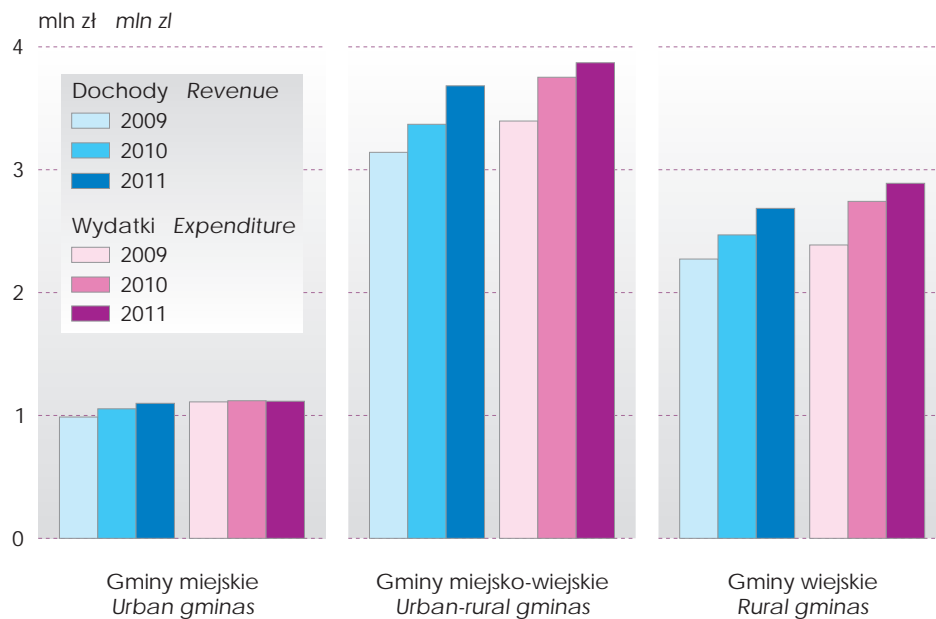
EXPENDITURE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS
PER CAPITA BY VOIVODSHIPS IN 2011

DOCHODY I WYDATKI

BUD ETÓW GMIN WEDŁUG TYPU GMINY

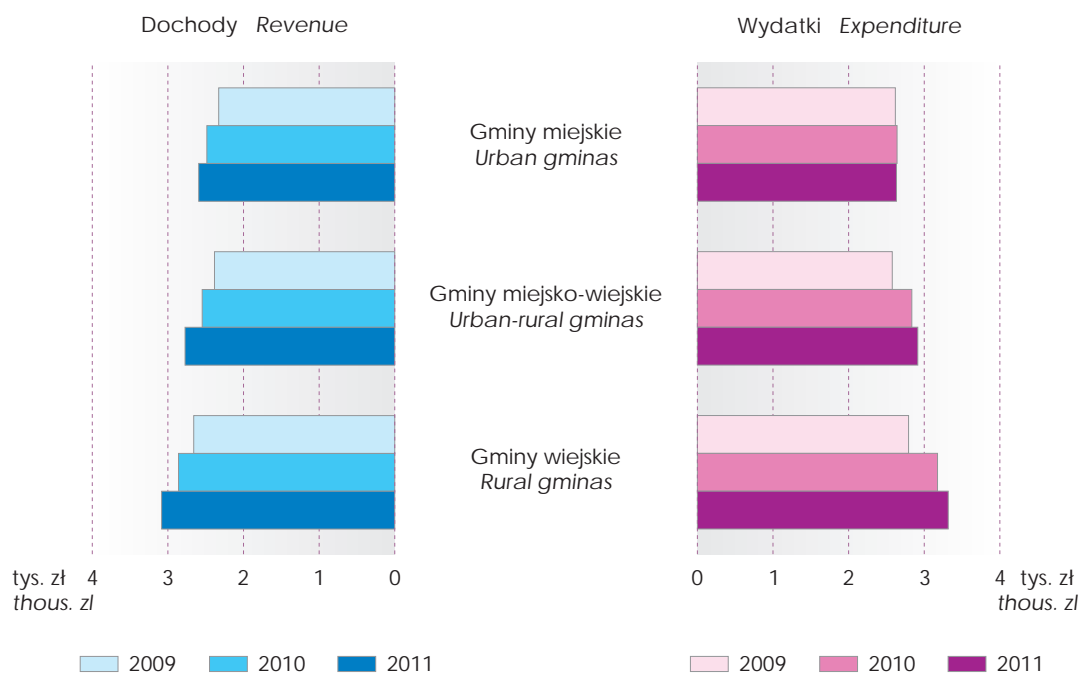
REVENUE AND EXPENDITURE OF GMINAS BUDGETS
BY TYPE OF GMINA

DOCHODY I WYDATKI

BUD ETÓW GMIN NA 1 MIESZKA CA
WEDŁUG TYPU GMINY

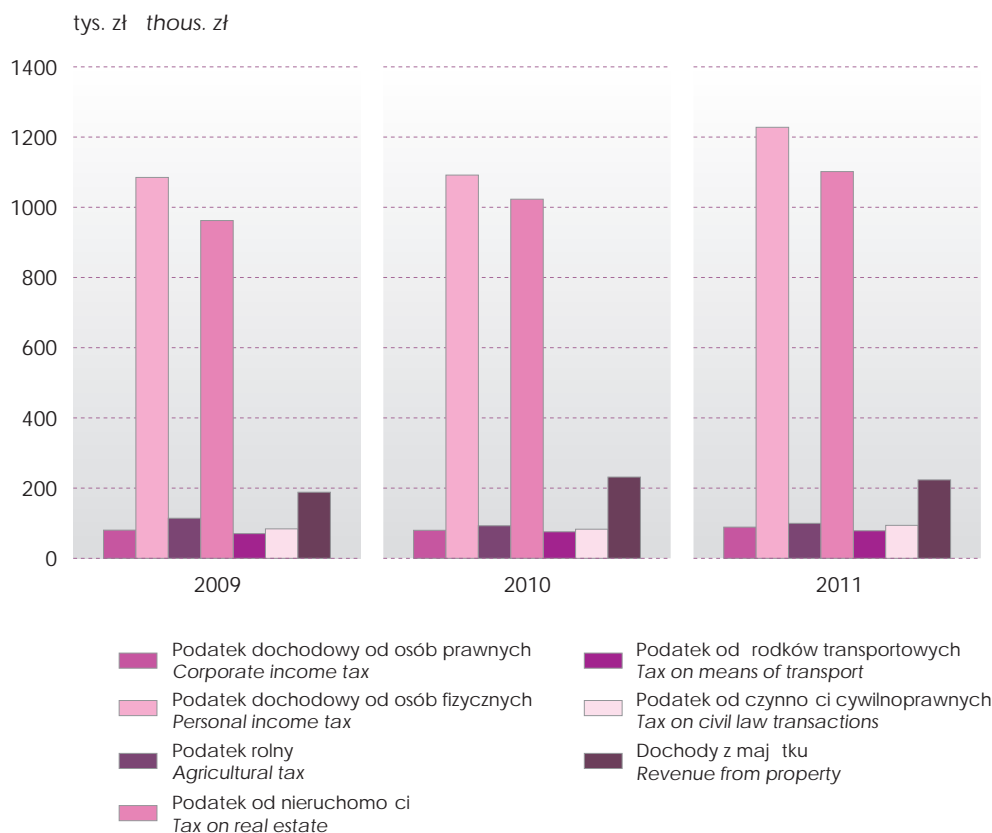
REVENUE AND EXPENDITURE OF GMINAS BUDGETS PER CAPITA
BY TYPE OF GMINA

GŁÓWNE KOMPONENTY

DOCHODÓW WŁASNYCH BUD ETÓW GMIN

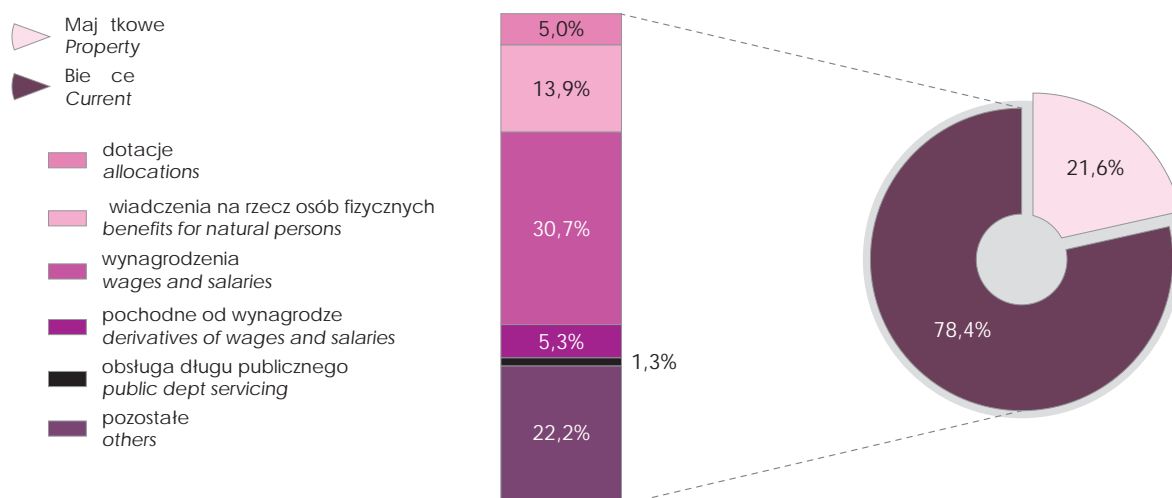
MAIN COMPONENTS OF OWN REVENUE OF GMINAS BUDGETS

STRUKTURA WYDATKÓW

BUD ETÓW GMIN WEDŁUG RODZAJÓW W 2011 R.

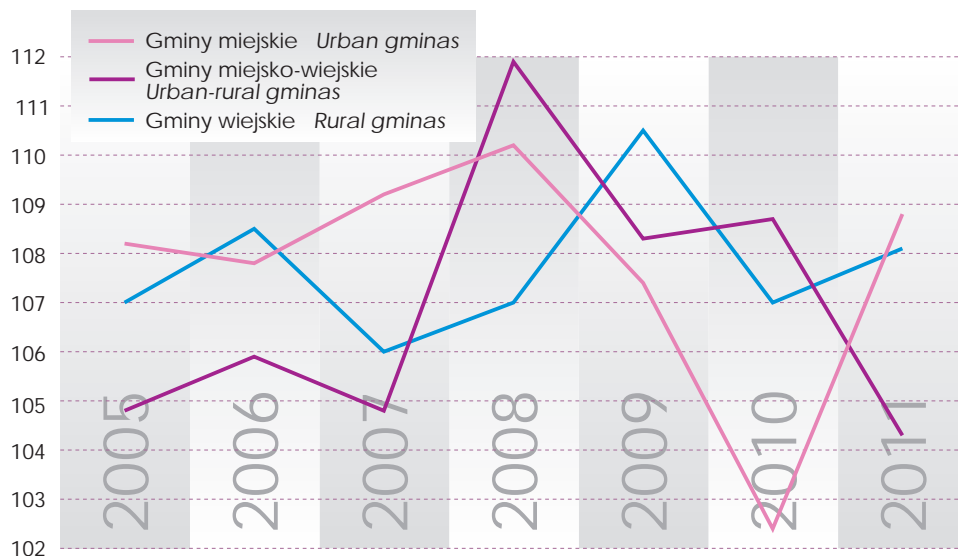
STRUCTURE OF EXPENDITURE OF GMINAS BUDGETS BY TYPES IN 2011

WYDATKI

BUDŻETÓW GMIN NA OŚWIATĘ I WYCHOWANIE
W LATACH 2005–2011
(rok poprzedni = 100)

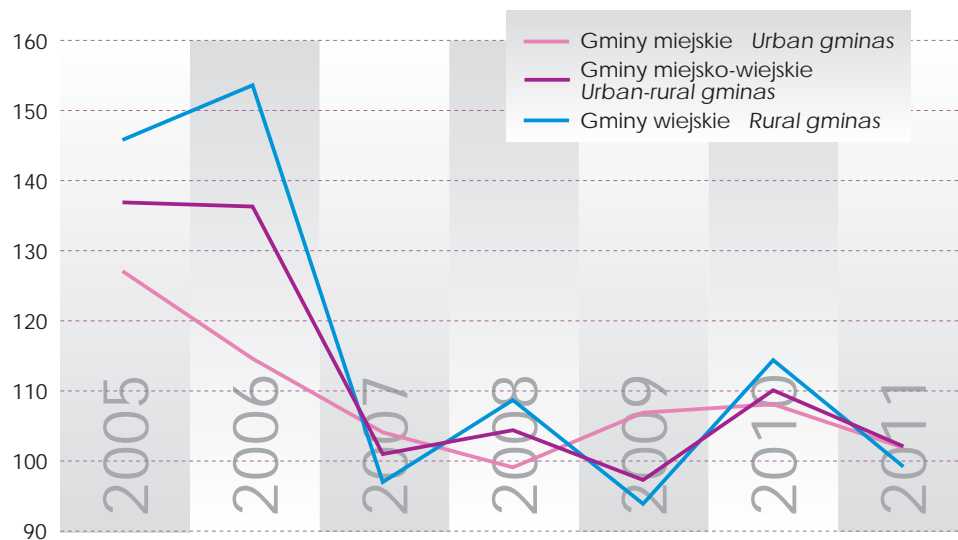
EXPENDITURE OF GMINAS BUDGETS
ON EDUCATION IN 2005–2011
(previous year = 100)

WYDATKI

BUDŻETÓW GMIN NA POMOC SPOŁECZNĄ I POZOSTAŁE
ZADANIA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ
W LATACH 2005–2011
(rok poprzedni = 100)

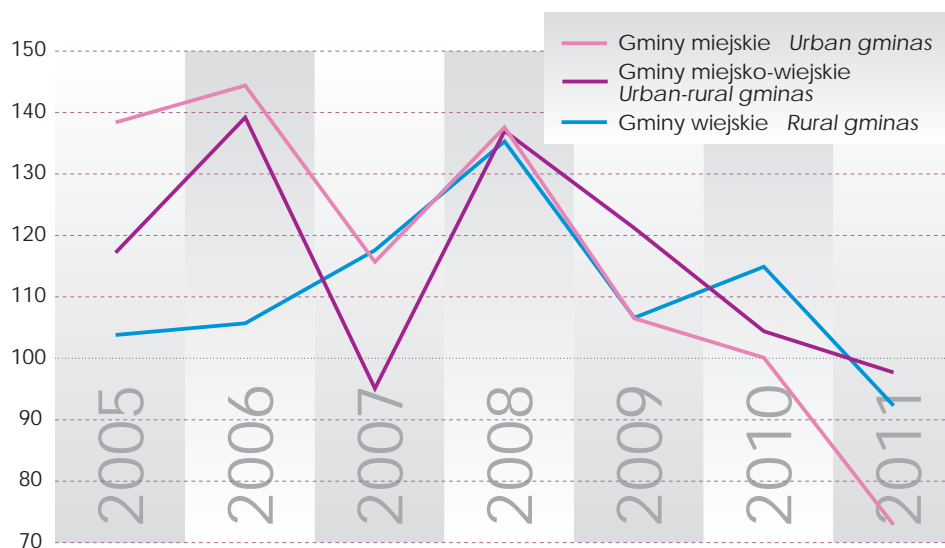
EXPENDITURE OF GMINAS BUDGETS ON SOCIAL ASSISTANCE
AND OTHER TASKS IN SPHERE OF SOCIAL POLICY IN 2005–2011
(previous year = 100)

WYDATKI

BUD ETÓW GMIN NA TRANSPORT I Ł CZNO
W LATACH 2005–2011
(rok poprzedni = 100)

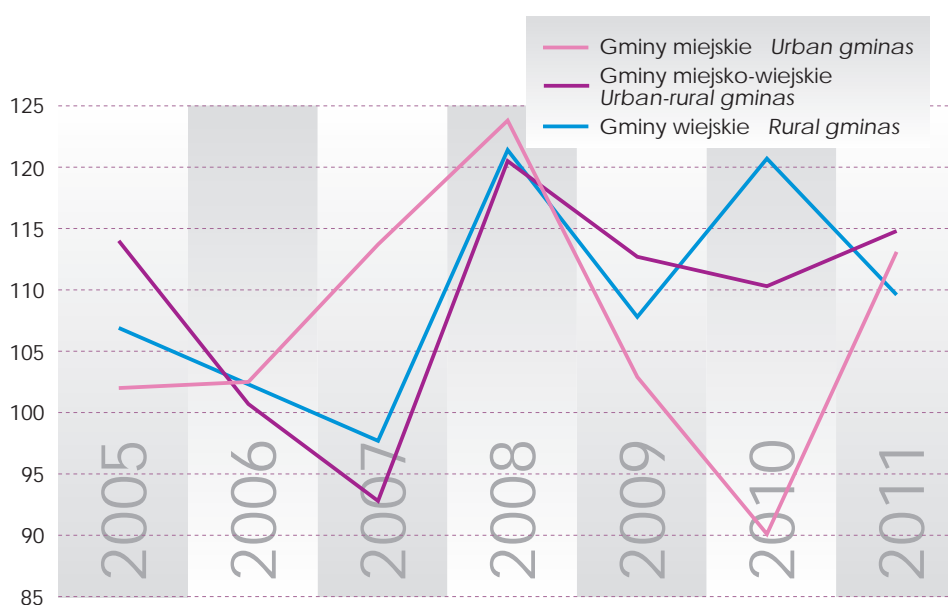
EXPENDITURE OF GMINAS BUDGETS ON TRANSPORT
AND COMMUNICATION IN 2005–2011
(previous year = 100)

WYDATKI

BUD ETÓW GMIN NA GOSPODARK KOMUNALN
I OCHRON RODOWISKA W LATACH 2005–2011
(rok poprzedni = 100)

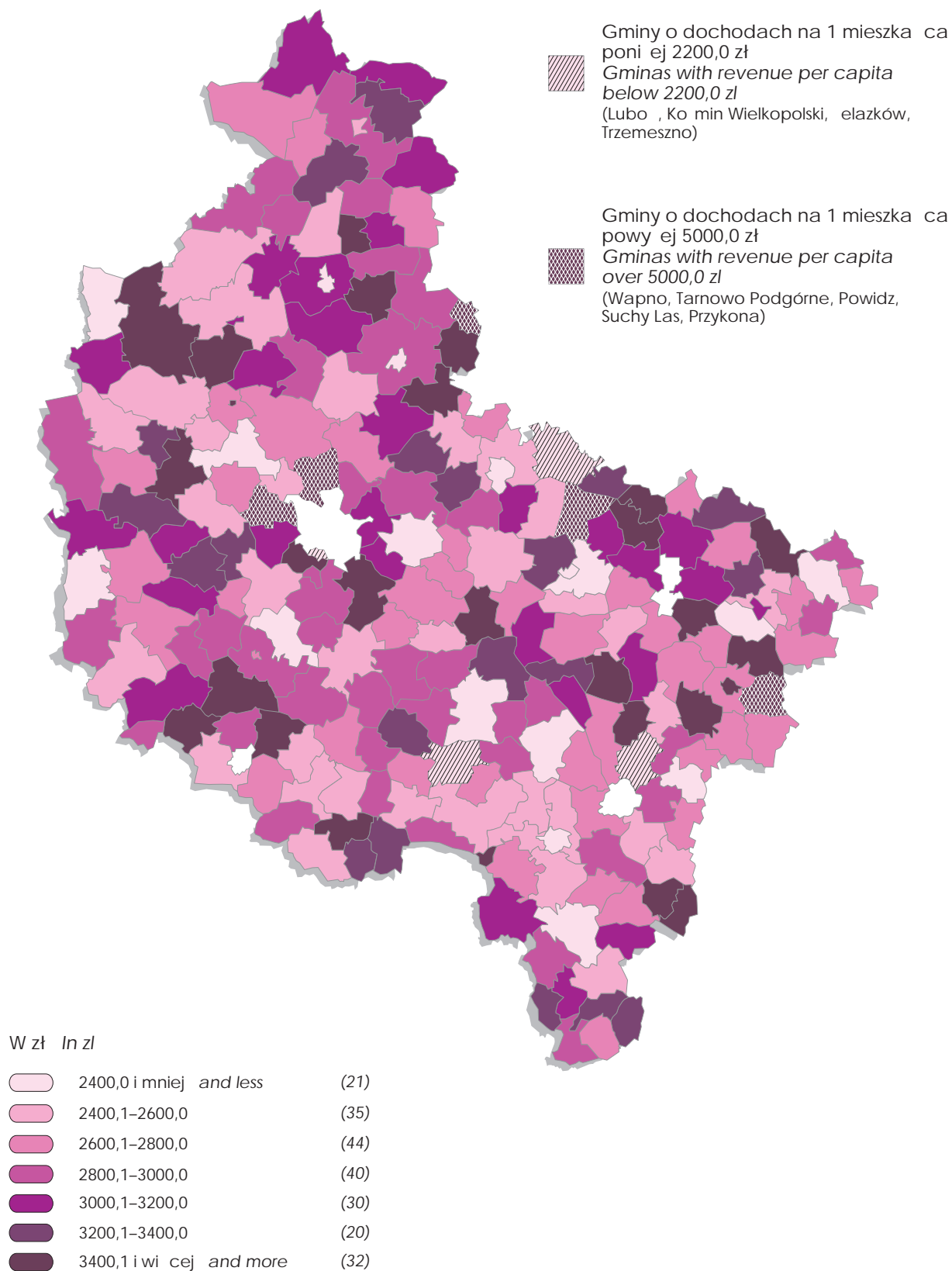
EXPENDITURE OF GMINAS BUDGETS ON MUNICIPAL ECONOMY
AND ENVIROMENTAL PROTECTION IN 2005–2011
(previous year = 100)

DOCHODY

BUDŻETÓW GMIN NA 1 MIESZKAŃCA W 2011 R.

REVENUE OF GMINAS BUDGETS PER CAPITA IN 2011

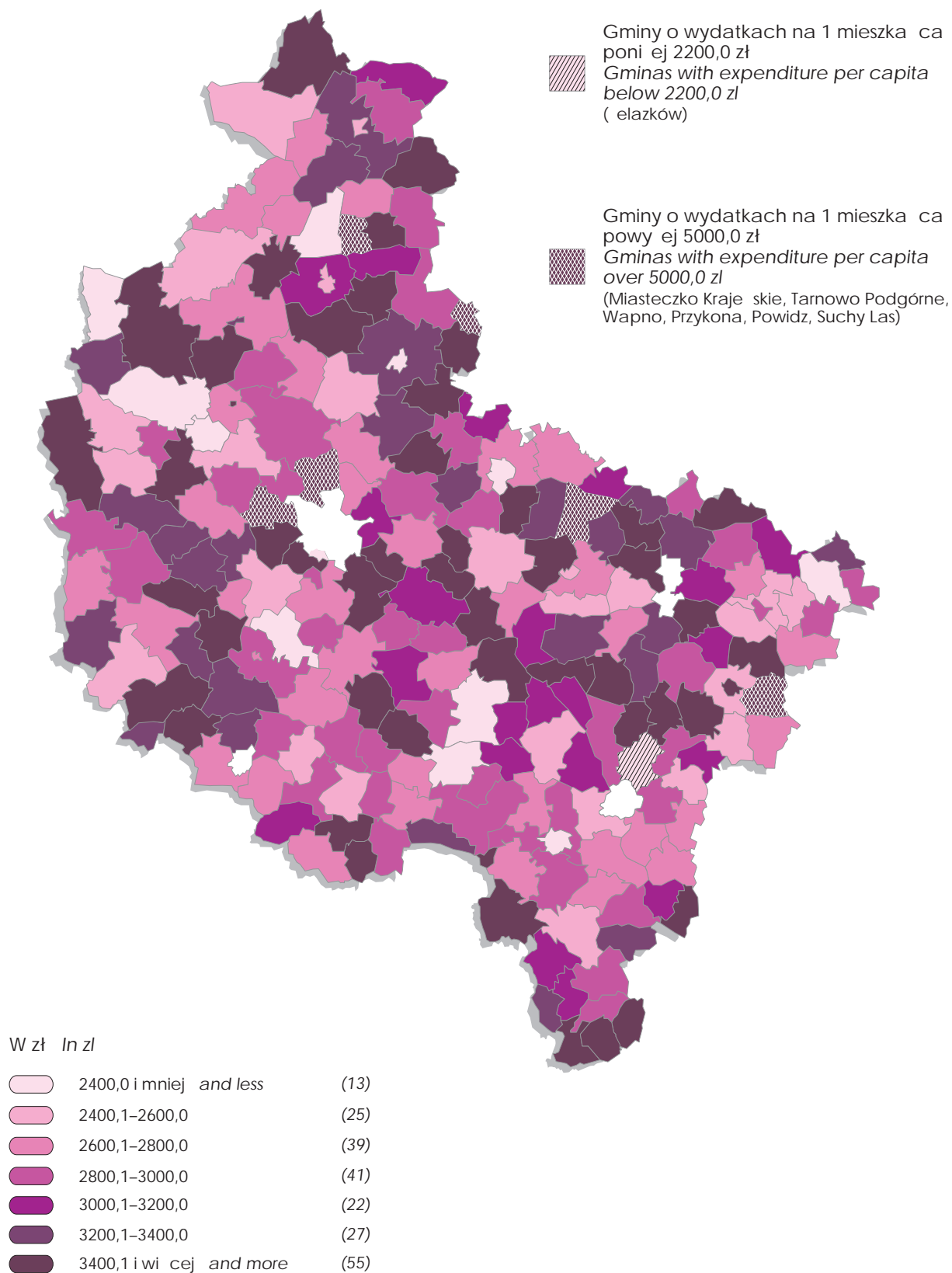

W nawiasach podano liczbę gmin.
Number of gminas is given in parentheses.

WYDATKI

BUDŻETÓW GMIN NA 1 MIESZKAŃCA W 2011 R.

EXPENDITURE OF GMINAS BUDGETS PER CAPITA IN 2011

W nawiasach podano liczbę gmin.
Number of gminas is given in parentheses.

WYNIK FINANSOWY

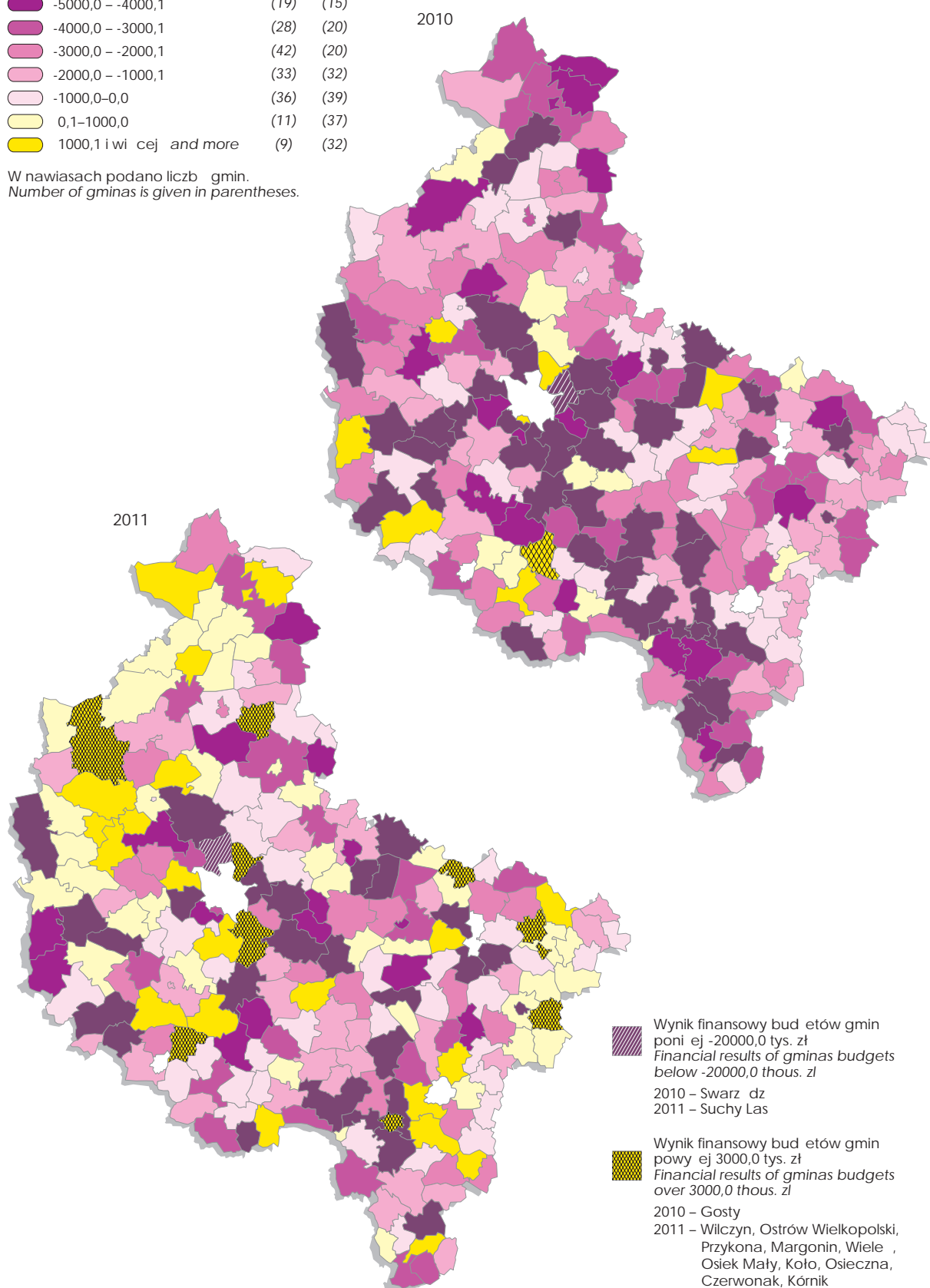
BUDŻETÓW GMIN W LATACH 2010 I 2011

FINANCIAL RESULT OF GMINAS BUDGETS IN 2010 AND 2011

W tys. zł In thous. zł

-5000,1 i mniej and less	(44)	(27)
-5000,0 – -4000,1	(19)	(15)
-4000,0 – -3000,1	(28)	(20)
-3000,0 – -2000,1	(42)	(20)
-2000,0 – -1000,1	(33)	(32)
-1000,0 – 0,0	(36)	(39)
0,1 – 1000,0	(11)	(37)
1000,1 i więcej and more	(9)	(32)

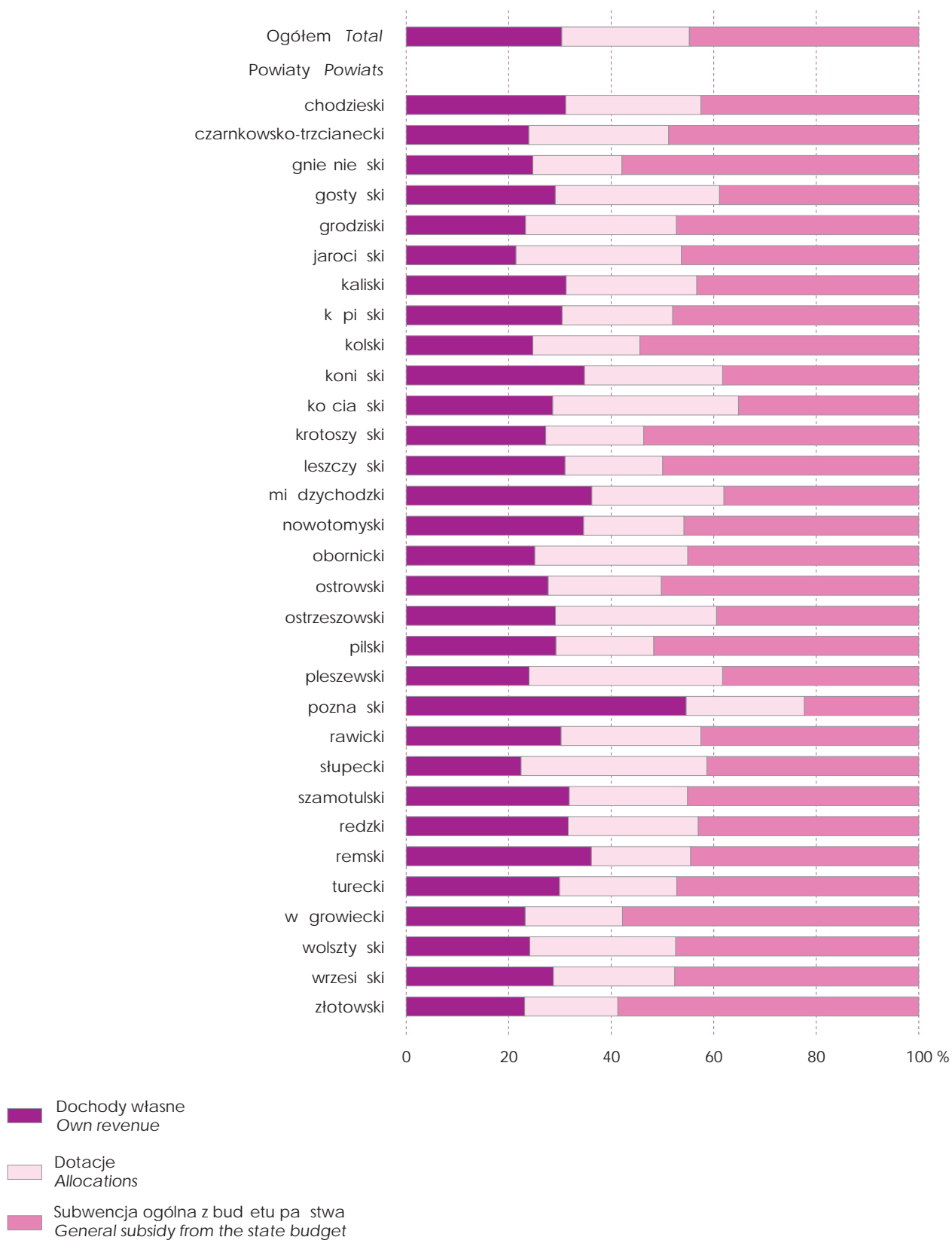
W nawiasach podano liczbę gmin.
Number of gminas is given in parentheses.

STRUKTURA DOCHODÓW

BUD ETÓW POWIATÓW WEDŁUG RODZAJÓW W 2011 R.

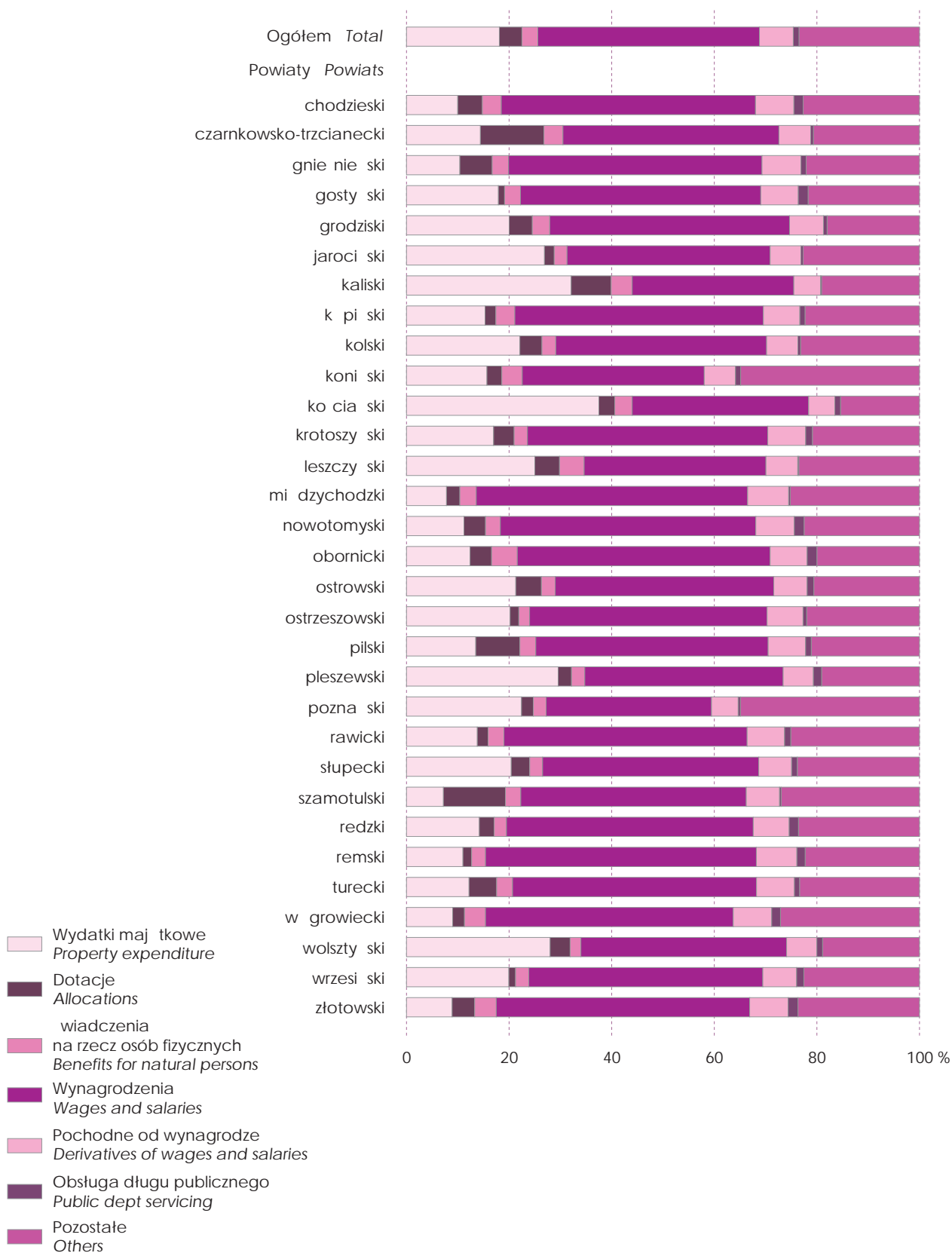
STRUCTURE OF REVENUE OF POWIATS BUDGETS BY TYPES IN 2011

STRUKTURA WYDATKÓW

BUD ETÓW POWIATÓW WEDŁUG RODZAJÓW W 2011 R.

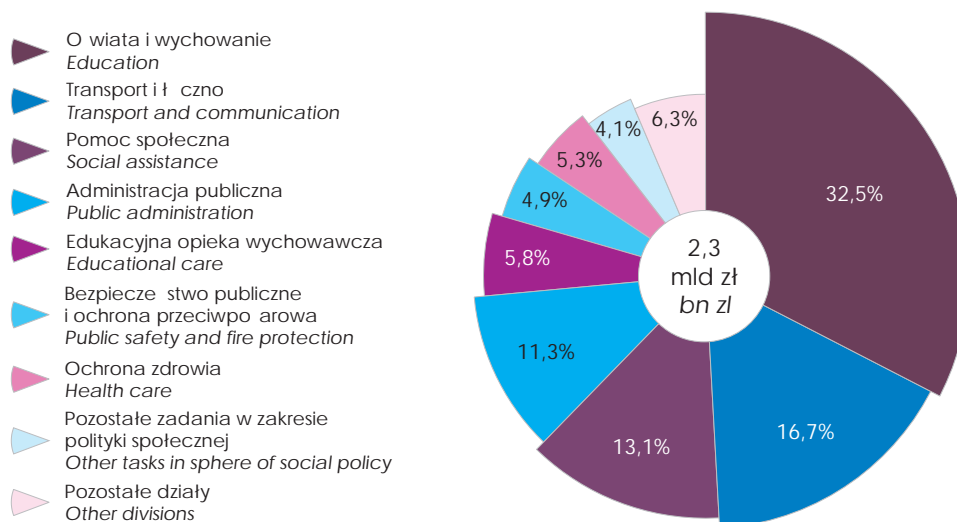
STRUCTURE OF EXPENDITURE OF POWIATS BUDGETS BY TYPES IN 2011

STRUKTURA WYDATKÓW

BUD ETÓW POWIATÓW WEDŁUG DZIAŁÓW W 2011 R.

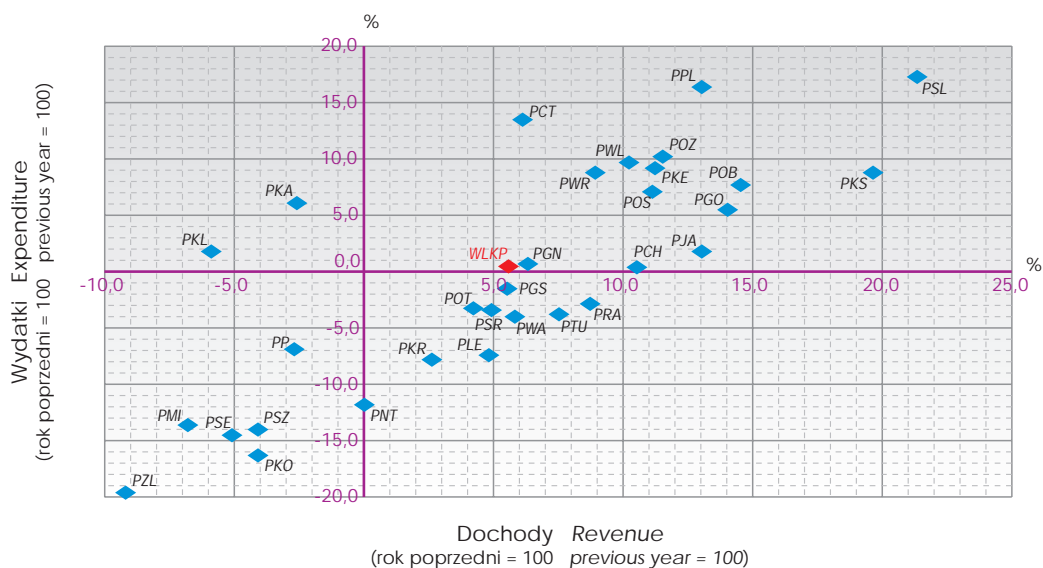
STRUCTURE OF EXPENDITURE OF POWIATS BUDGETS BY DIVISIONS IN 2011

ZMIANY W DOCHODACH I WYDATKACH

BUD ETÓW POWIATÓW W 2011 R.

CHANGES IN REVENUE AND EXPENDITURE OF POWIATS BUDGETS IN 2011

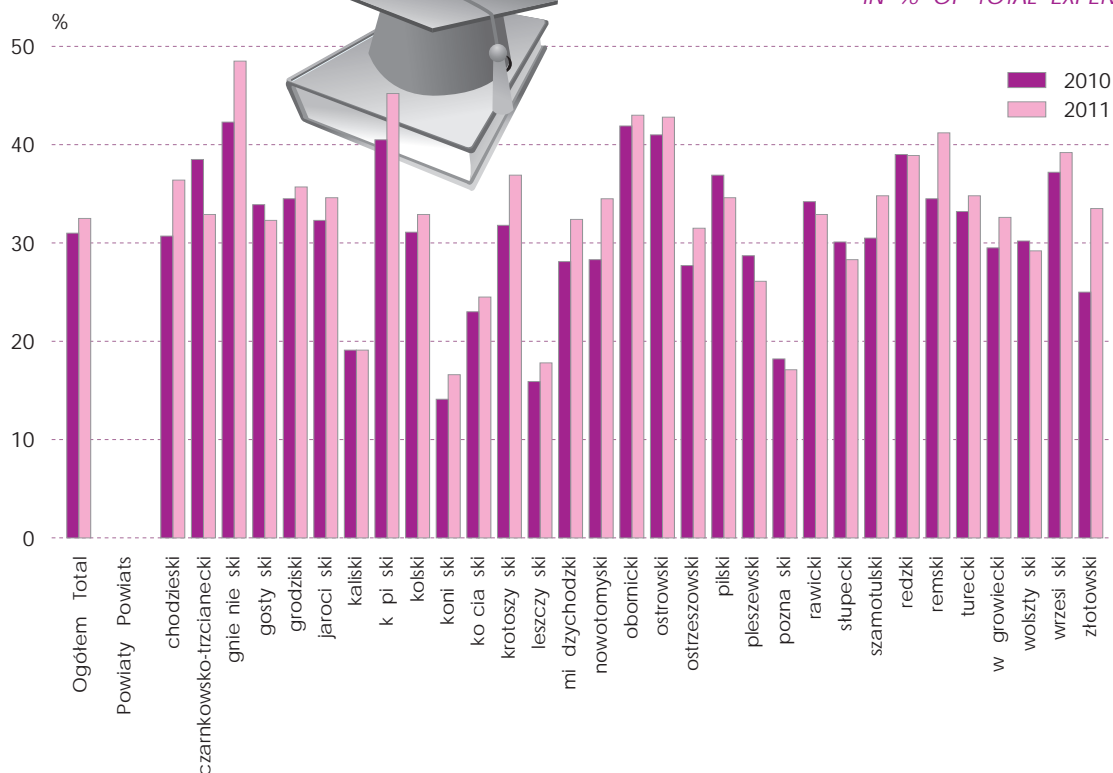
◆ Powiaty Powiat	PCH	chodzieski	PKL	kolski	POS	ostrowski	PSE	redzki
	PCT	czarnkowsko-trzcieński	PKO	koniński	POT	ostrzeszowski	PSR	remski
	PGN	gnieźnieński	PKS	kościański	PP	pilski	PTU	turecki
	PGS	gostyński	PKR	krotoszyński	PPL	pleszewski	PWA	wągrowiecki
	PGO	grodzki	PLE	leszczyński	POZ	poznański	PWL	wolsztyński
	PJA	jarociński	PMI	międzybuzki	PRA	rawicki	PWR	wrzeski
	PKA	kaliski	PNT	nowotomyski	PSL	śleski	PZL	złotowski
	PKE	kpiński	POB	obornicki	PSZ	szamotulski		

WLKP ◆ Województwo wielkopolskie
Wielkopolskie Voivodship

WYDATKI

BUD ETÓW POWIATÓW NA O WIAT I WYCHOWANIE
W % WYDATKÓW OGÓŁEM

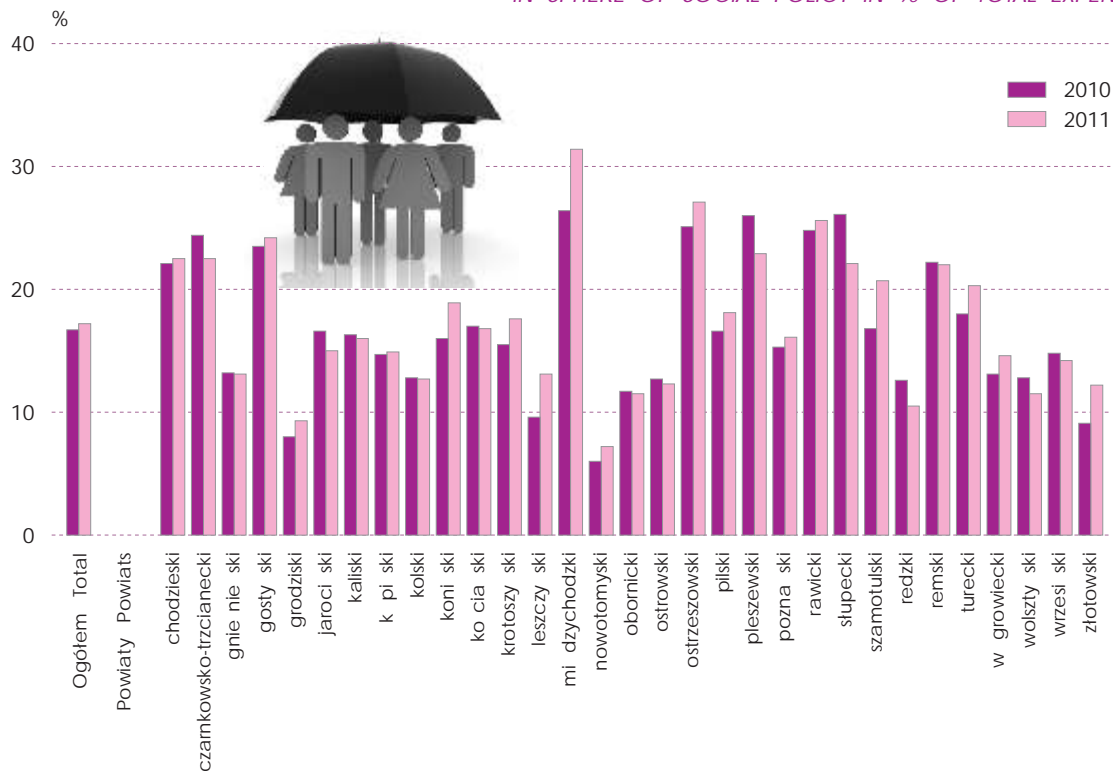
EXPENDITURE OF POWIATS BUDGETS ON EDUCATION
IN % OF TOTAL EXPENDITURE

WYDATKI

BUD ETÓW POWIATÓW NA POMOC SPOŁECZN I POZOSTAŁE ZADANIA
W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ W % WYDATKÓW OGÓŁEM

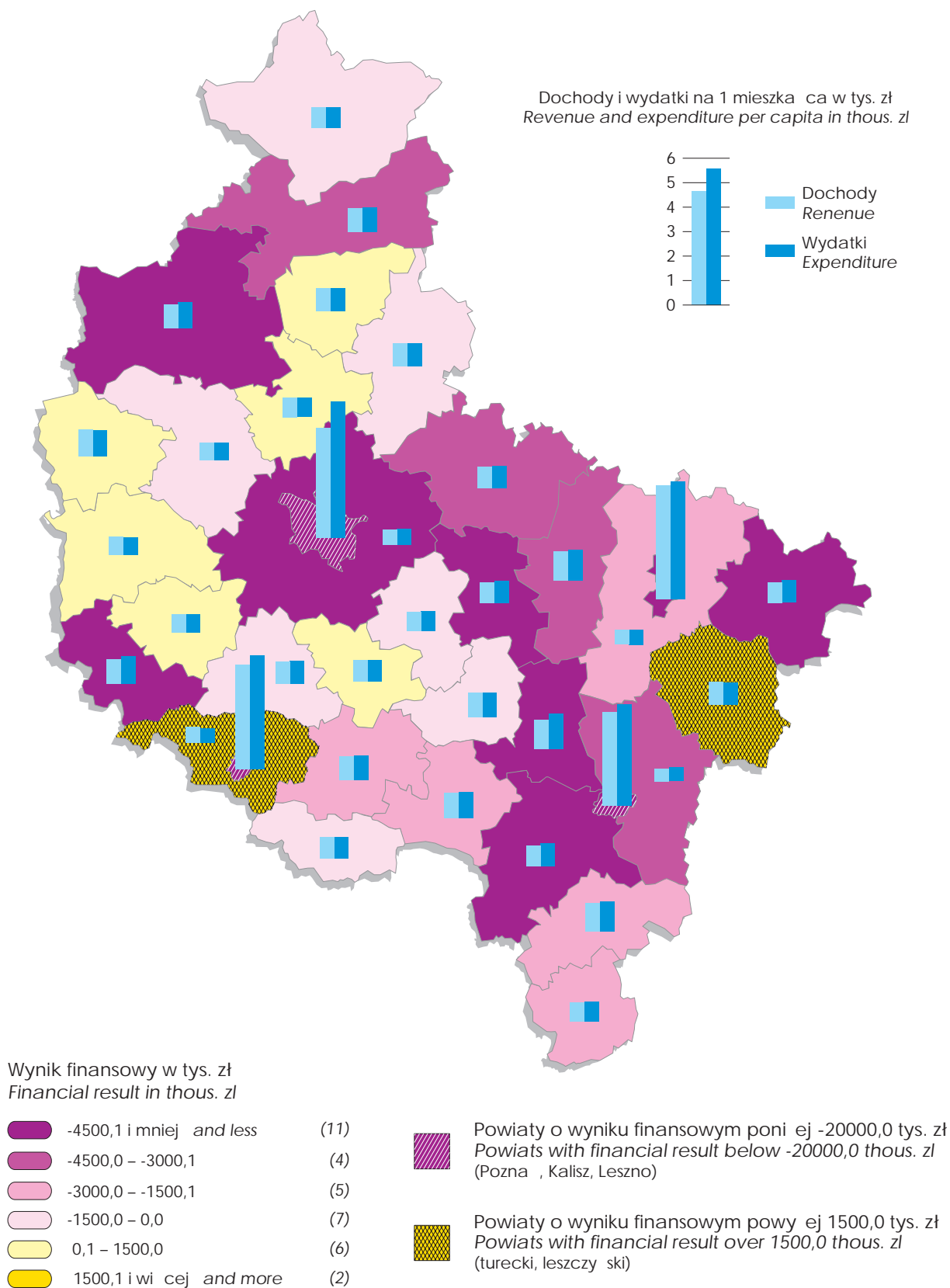
EXPENDITURE OF POWIATS BUDGETS ON SOCIAL ASSISTANCE AND OTHER TASKS
IN SPHERE OF SOCIAL POLICY IN % OF TOTAL EXPENDITURE

DOCHODY, WYDATKI I WYNIK

BUD ETÓW POWIATÓW ORAZ MIAST NA PRAWACH POWIATU W 2011 R.

REVENUE, EXPENDITURE AND FINANCIAL RESULT
OF POWIATS BUDGETS AND CITIES WITH POWIAT STATUS BUDGETS IN 2011

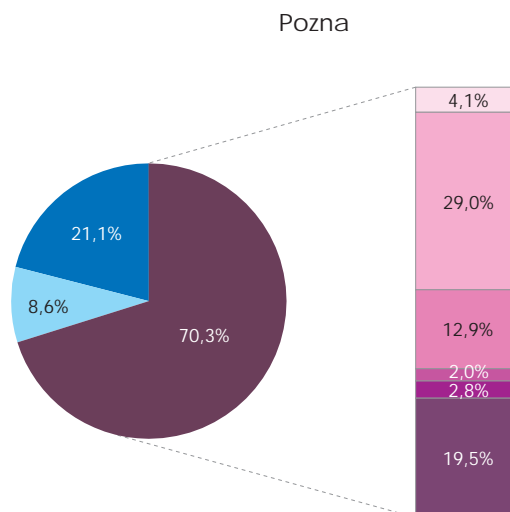
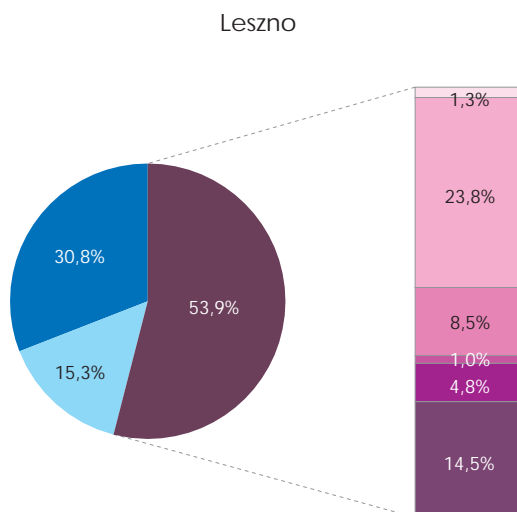
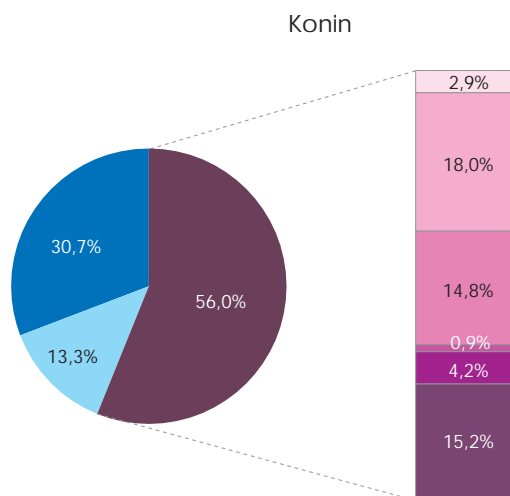
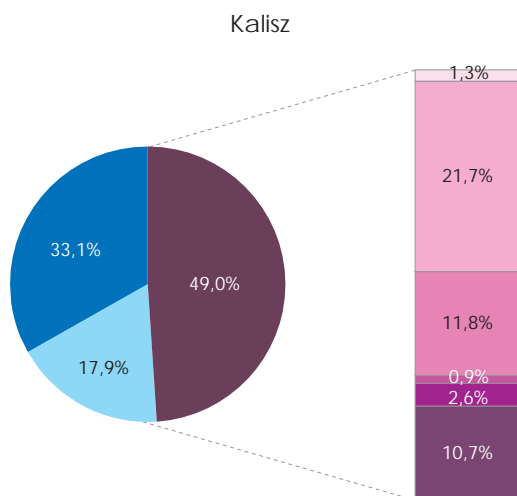

W nawiasach podano liczbę powiatów.
Number of powiats is given in parentheses.

STRUKTURA DOCHODÓW

BUD ETÓW MIAST NA PRAWACH POWIATU W 2011 R.

STRUCTURE OF REVENUE
OF CITIES WITH POWIAT STATUS BUDGETS BY TYPES IN 2011

■ Dochody własne
Own revenue

■ podatek od osób prawnych
income tax

■ podatek od osób fizycznych
personal income tax

■ podatek od nieruchomości
tax on real estate

■ podatek od czynności cywilnoprawnych
tax on civil law transactions

■ dochody z majątku
revenue from property

■ pozostałe
others

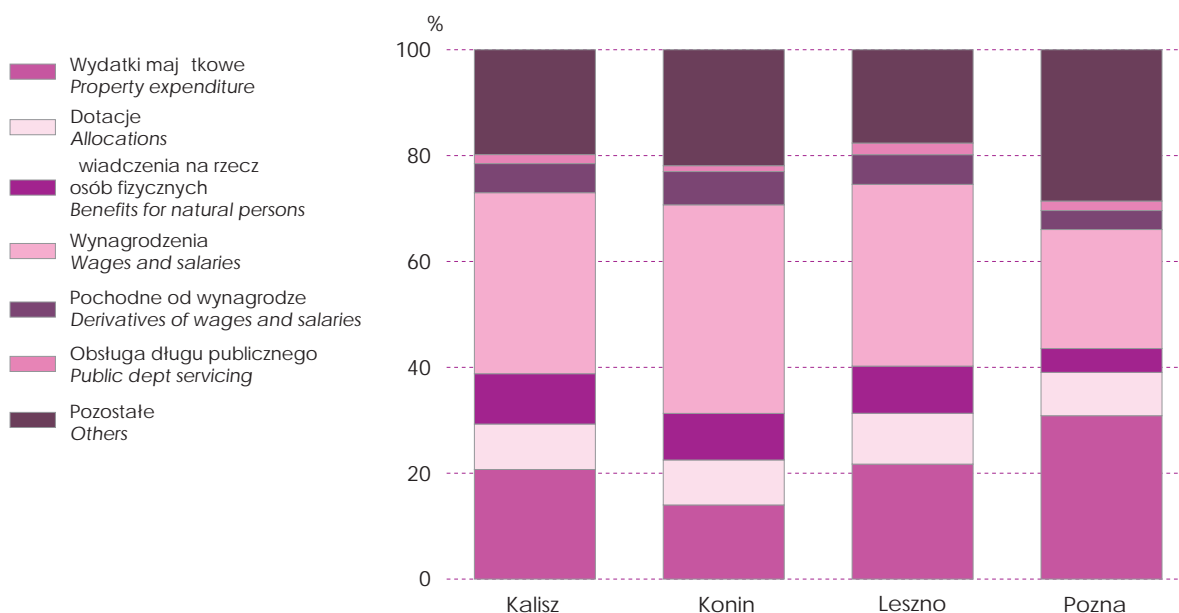
■ Dotacje
Allocations

■ Subwencja ogólna z budżetu państwa
General subsidy from the state budget

STRUKTURA WYDATKÓW

BUD ETÓW MIAST NA PRAWACH POWIATU WEDŁUG RODZAJÓW W 2011 R.

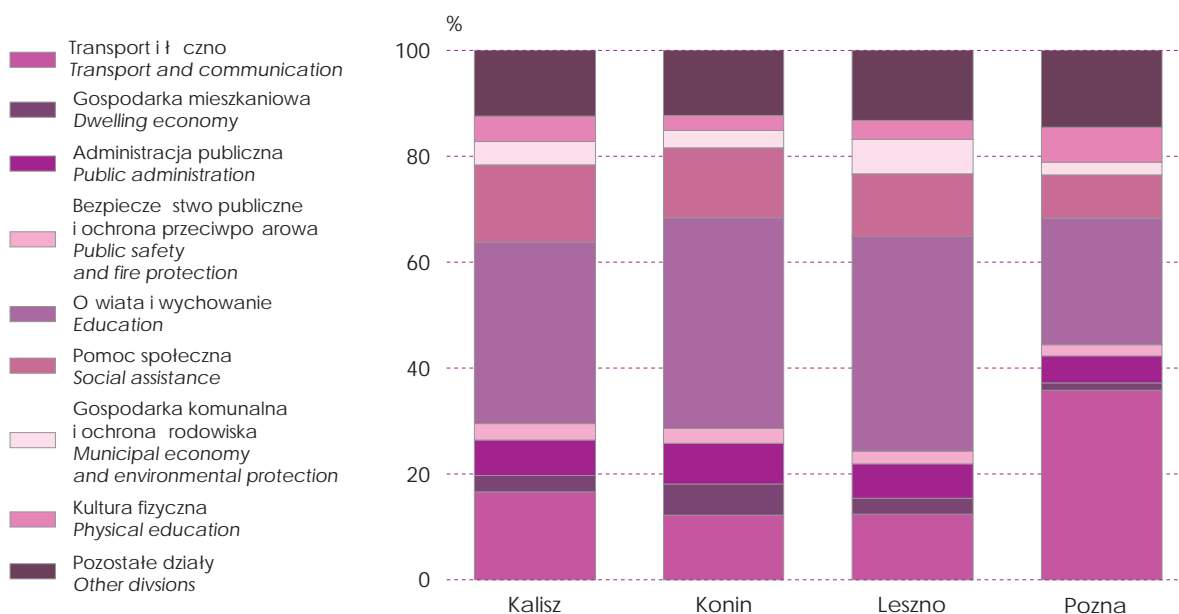
STRUCTURE OF EXPENDITURE
OF CITIES WITH POWIAT STATUS BUDGETS BY TYPES IN 2011

STRUKTURA WYDATKÓW

BUD ETÓW MIAST NA PRAWACH POWIATU WEDŁUG DZIAŁÓW W 2011 R.

STRUCTURE OF EXPENDITURE
OF CITIES WITH POWIAT STATUS BUDGETS BY DIVISIONS IN 2011

URZĄD STATYSTYCZNY W POZNANIU

60-959 Poznań, ul. Jana H. Dąbrowskiego 79

tel. 61 27 98 200

fax 61 27 98 100

e-mail: sekretariat@stat.gov.pl <http://www.stat.gov.pl/poznan>

INFORMATORIA STATYSTYCZNE

POZNAŃ

60-624 Poznań, ul. Wojska Polskiego 27/29

☎ 61 27 98 320, 61 27 98 325

KALISZ

62-800 Kalisz, Pl. Jana Kilińskiego 13

☎ 62 502 71 14, 62 502 71 64

KONIN

62-510 Konin, ul. Poznańska 84

☎ 63 249 94 12, 63 249 94 13

KOŃCIN

64-000 Końcin, Al. Tadeusza Kościuszki 22

☎ 65 511 53 01, 65 511 53 06

PIŁA

64-920 Piła, al. Niepodległości 37

☎ 67 352 72 22

* * *

- ✓ Udostępnianie telefonicznie i na miejscu:
 - ♦ danych statystycznych,
 - ♦ komunikatów US i GUS.
- ✓ Przyjmowanie zamówień na:
 - ♦ niepublikowane dane statystyczne ze zbiorów danych US,
 - ♦ wykonanie opracowań w oparciu o informacje publikowane przez GUS.
- ✓ Informacje o korzystaniu z danych adresowych rejestru REGON:
 - ♦ konsultacje,
 - ♦ wyjaśnienia,
 - ♦ doradztwo w sprawach algorytmów wyboru.
- ✓ Sprzedaż publikacji US i GUS:
 - ♦ na miejscu,
 - ♦ wysyłkowa.

PUBLIKACJE DOSTĘPNE W SPRZEDAŻY

Rocznik Statystyczny Województwa Wielkopolskiego 2011

Województwo Wielkopolskie 2011.

Podregiony – Powiaty – Gminy

Rocznik Statystyczny Poznania 2011

Warunki życia ludności w województwie wielkopolskim w 2010 r.

Rynek pracy w województwie wielkopolskim w 2010 r.

Zmiany strukturalne grup podmiotów gospodarki narodowej w rejestrze REGON w województwie wielkopolskim, 2011 r.

Ludność, ruch naturalny i migracje w województwie wielkopolskim w 2010 r.

Budownictwo jednostek samorządu terytorialnego w województwie wielkopolskim w 2011 r.

Raport o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa wielkopolskiego 2011

Rolnictwo w województwie wielkopolskim w 2011 r.

URZĄD STATYSTYCZNY
W INTERNECIE
www.stat.gov.pl/poznan

AUTOMATYCZNA
INFORMACJA TELEFONICZNA
TELEINFOSTAT
61 27 98 203

- ✓ wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw i w gospodarce narodowej,
- ✓ wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych,
- ✓ wskaźniki cen produkcji budowlano-montażowej,
- ✓ ceny skupu żyta.